

Metropoolia

Sest sina saad Kristuse
tunnistajaks kõigile inimestele
selles, mida sa oled näinud
ja kuulnud. (Ap. 22,15)

Me tunnistame armu,
kuulutame halastust,
ei varja heategusid.
(Suurest veepühitsuspalvest)

*Mis ande tooksime me Sulle, oh Kristus, kes Sa tulid meie pärast kui inimene maa peale?
Iga Sinust loodu toob Sulle tänuohvri: Inglid – laulu, taevas – tähe, targad – ande, karjased – imekspanemise,
maa – koopa, kõrb – sõime; aga meie, inimesed, toome Sulle Neitsi emaks. Igavene Jumal, heida armu meie peale!
(Kristuse sündimise püha stihhiiradest)*

Foto: Gennadi Baranov 2019

Kristus on mind armastanud ja on iseene loovutanud minu eest. (Gl 2:20)

Armsad vennad Kristuses, Tartu piiskop Eelija ning Pärnu ja Saare piiskop Aleksander, minu südamele kallid meie püha Eesti õigeusu kiriku preestrid ja diakonid, väga austatud nunnad Püha Eelkäija Skiitast Reomäelt, Jumalast armastatud ja õnnistatud rahvas!

„Ma näen uut ja imelikku salaasja, [...] sõim on see koht, kus mahutamatu Kristus Jumal on magamas...” – just nii laulame me koos karjaste ja inglitega sel õndsas ja rahulikul ööl, mil Jeesuse Kristuse sündimist ei saada ükski võimu tunnusmärk.

Jumal ei tule meie ellu kui hiilgav ja kõikvõimas kuningas, vaid kui oma

vanemate hoole all olev õrn lapsuke. Me saame Teda tundma eelkõige Tema vaesuses ja alandlikkuses. Siin on väike laps, kes on mähitud mähkmetesse ja kes sõltub nendest, kes Teda ümbritsevad. Ta ei suuda kellelegi vastu hakata. Ta ei saa teha, mida tahab. Ta ei saa ennast kaitsta. Sellisena ilmub Ta oma sünnis ja selline on Ta hiljem oma kannatustes. Sellisena soovib Ta mind näha, et me oleksime Tema kuju järgi alandlikud ilma igasuguse võimuiha ja kurjuseta.

Ajalooselt sündis Ta keiser Augustuse ajal, kuid salaviisi sünnib Ta jätkuvalt aastast aastasse, kuust kuusse, päevast päeva kõigi nende südames, kes Teda vastu võtavad. Just seetõttu näeme meie kõik, kes me seda püha tähistame, oma vaimusilmis „Jumalat maa peal ja inimest taevas”, sest on tõsi, et nii nagu Tema, keda ülendati meie päästeks, alandas end lihaks saades, nõnda ülendab jumalik halastus meid, kes me oleme madalal.

„See, kes on igavesest ajast, sünnib täna Petlemmas. See, kes on igavesest ajast, saab selleks, kes Ta ei olnud. Olles Jumal, saab Ta inimeseks, ilma et Ta hülgaks oma jumalikkuse”, kirjutab püha Johannes Kuldsuu. Jumal, saades inimeseks, sünnib siin maa peal ja on nõus meid vabastama. Maailma jaoks näib Ta võimetu, kuid meie, usklike jaoks, peegeldub Tema kõikvõimsus Kolgata hällis.

Läkitus meie Issanda ja Päästja Jeesuse Kristuse sündimise pühal Issanda aastal 2021

Argem püüdke mõista, kuidas see kõik sai võimalikuks, sest kui Jumal soovib, siis nõnda ka sünnib. Jumala tahe avaldub kõiges ja igas olukorras. Siin, Petlemma sõimes, algab üks lugu, mis heidab kõrvale kõik muu: sünnib keegi, kes on inimlikul moel Jumal ja jumalikul moel inimene. Milline uskumatu armastus Jumala poolt, et Ta kõike seda soovis! Prantsuse jutlustaja André Sève kirjutab oma raamatus „Armastuse kohtumine”, et täna, siin hälli kõrval, ei ole „Jumal, ma armastan Sind” päev, vaid „Kuidas Sina meid armastad” päev. Jah, Jumal ei ole kuskil üleval, Jumal ei ole kuskil mujal. Tema nimi on Immanuel, mis tähendab „Jumal on meiega”.

Ta tuli meid päästma, see tähendab, näitama meile elu teed, armastuse ja õnne teed, selleks et iga inimene – mees, naine või laps – saaks täielikult osa Jumala pääste suurest teekonnast. Just seda on meie Päästja tulnud meile pakkuma. Selline on selle püha ilu ja ime: Jeesus on lihaks saanud Sõna, Ta on täielikult Jumal... Võtkem Ta endasse vastu. Avagem oma südamed Talle, kes on öelnud „Mina olen tulnud, et neil oleks elu ja oleks seda ülirohkesti” (Jh 10:10).

Kuulakem tähelepanelikult ilusat lõiku püha Johannes Kuldsuu jutlusest Kristuse sündimispühal. „Karjaste jaoks on Tema, kes sai inimeseks, hea karjane,

kes annab oma karja eest elu. Preestrite jaoks on Ta ülempreester Melkisedeki korra järgi. Orjade jaoks on Ta see, kes võttis endale orja kuju selleks, et meid orjusest lunastada... Lühidalt öeldes: kõik patused on saanud Temas näha Jumala Talle, kes kannab maailma patud... See kõik on minu lootus! See kõik on minu elu! See kõik on minu pääste!”

Mu armsad!

Ajal, mil koroonapandeemia, sõjad, vägivald ja nälg on viinud meie maailma pimedusse ja külma kätte, räägib Jeesuslaps Petlemmast meile elu- ning lohutussõnu. Palugem, et vaatamata meie vääritusele annaks Ta meile uued kõrvad kuulata neid sõnu ning Püha Vaimu keele, et me Tema auks laulaksime.

Kristus sünnib, kiitke!

Rahulikke jõule!

Ilusat ja püha uut aastat!

† **Stefanus,**
Tallinna ja kogu Eesti metropoliit,
Püha Sinodi esimees

EESTI KIRIKUTE NÕUKOGU

Eesti Kirikute Nõukogu jõululäkitus

Rahvas, kes istub pimeduses, on suurt valgust näinud (Matteuse 4:16).

Armsad kaasmaalased!

Jälle on kätte jõudnud jõulupüha. Peame seda ajal, mil meie maad ja kogu maailma vaevab endiselt visa koroonapandeemia. Lisaks tõusevad hinnad ja paljudel inimestel pole kindlust oma tuleviku suhtes. Nii kohalikus kui ka maailmapoliitikas üldiselt on mitmeid hirmutavaid märke; maailm ja meiegi rahvas näib lõhenenum kui kunagi sel aastasajal.

Muidugi, kõik oleneb vaatenurgast: paljud rahvad ja ka meie oma minevikuga võrreldes elame siiski keskeltläbi küllalt jõukalt ja ohutult. Kuid kas see lohutab haigevoedis vaevlejat, tööst kurnatud arsti või perekonda, kes ots otsaga kokku ei tule?

Praegu on ka südatalv, aeg, mil väline pimedus-hämarus otsekui kinnitab paljude inimeste sisemist süngust. On aga hea mees pidada, et jõulupühaks on pööripäev juba möödunud, et valgus on hakanud juba kasvama, ehkki meile esialgu märkamatuks.

Ka sündmus, mille pärast üldse seda püha peame, on valguse ilmumine pimeduse keskele. Ühes väikeses lapsukeses vaeses

loomalaudas poleks midagi iseäralikku, kui ta ei oleks „maailma valgus” (Johannese 8:12) „Valgus Valgusest” (usutunnistus). Juba tema ilmaletulek on täis rõõmsaid endeid, ja nii, nagu nähtav valgus, hakkab ta kasvama. Tuleb aeg, mil tema imeteod ja õpetus säravad kõigile ja hoolimata kohutavast varjutusest suurel reedel koidab ta uuesti hauast. Ent erinevalt päikesest, mis suvisel pööripäeval jälle madalamalt hakkab käima, jääb tema meie vaimutaevas igaveseks paistma.

Temas on vastus meie põliste otsingutele, tema on see, kelle „rahu Jumal ja halastuse Isa” saatis maailma sisemist pimedust hajutama. Temas ei näe me mitte üksnes Looja hiilgust, vaid tänu tema valgusele

näeme üleüldse selgelt nii olemise mõtet kui ka teed, mida meil tuleb käia. Aovalgus on juba mägedel ja me võime tõsta silmad siinsest hämarusest ning saada lootust tulevase uue päeva täiest särast. Kõigi südamesse, kes Petlemmas sündinud lapsukesest vastu võtavad, on antud lootus ja lohus, et läbi kõigi selle ilma vaevade ja murede on tunginud tõeline elu, mis annab meie elule mõtte ja sihi.

Saatku see valgus ja lootus meid tänasel jõulupühal ja kogu meie eluajal!

Eesti Kirikute Nõukogu
Jõulupühal AD 2021

Preestrikutsumus on mulle kaasa sündinud

Eluloosutlus metropoliit Stefanusega

Vestelnud Tiina Niitvägi-Hellamaa

3. osa. Preestri-aastad Pariisis.

Töö skaudijuhina

Algus *Metropoliit* 2021, nr 93

Niisiis oli teil plaan minna Patmosele kloostrisse, aga lõpuks jäite siiski Prantsusmaale.

Metropoliit Meleeti veenis mind ümber. 1968. aastal novembris pühitseti mind preestriks ja pärast seda jäin Pariisi kuni 1972. aastani. Mind pühitseti selle mõttega, et jääksin metropoliidi käsutusse, rändpreestrina, kui nii võib öelda. Et mind oleks võimalik saata siia ja sinna, igale poole, kuna preestreid nappis. Ma resideerusin küll Pariisis, kuid kui mistahes Prantsusmaa otsas oli vaja preestrit, siis sinna mind saadeti. Nii kogudustesse, kus preestrit üldse ei olnud, kui sinna, kus preester oli haigestunud või siis oli vaja teda mingil muul põhjusel asendada. Kui kuskil tekkis auk, pidin mina selle täitma.

Kas käisite ainult liturgiat pühitsemas või jäite mõnda paika ka pikemaks?

Ei jäänud. Teenisin ainult pühapäeviti ja suurtel pühadel. Eelkõige ikkagi nädalalõppudel. Lisaks sellele teenisin regulaarselt Lille'is, Mansis ja lisaks aeg-ajalt ka Grenoble'is ja St Etienne'is. Metropoliit Meleeti vastutas kogu Prantsusmaa õigeusu kiriku eest. Prantsuse õigeusu kirikusse kuulusid põhiliselt muidugi kreeka kogudused, aga lisaks olid meie piiskopkonnas ka mõned prantsuse kogudused. Prantsusmaal tegutses ka Vene eksiilkirik, kelle alla kuulusid kõik venekeelsed kogudused, aga lisaks oli ka prantsuskeelseid, Vene kirikus oli neid märksa rohkem kui meil. Ajal, mil mind preestriks pühitseti, meil prantsuskeelseid kogudusi eriti ei olnudki. Kokku oli meie piiskopkonnas umbes 40 kogudust. Põhiliselt Lõuna-Prantsusmaal ja Pariisis, Lyonis, Grenoble'is... Tegemist oli Väike-Aasiast 1920. aastatel välja rännanud kreeklaste ja nende järeltulijatega. Prantsusmaa Vahemere äärsed sadamad vajasisid toona hädasti tööjõudu ja tollane Prantsuse konsul Rhodosel siis korraldaski kreeklaste Prantsusmaale tööle tulekut. Ja sinna nad jäid. Need, kes tulid põhja poole – Lille'i –, said tööd tekstiilitööstuses. Põhiliselt värvalitena, aga töötati ka keemiatööstustes. Piiskopkonna preestrid olid samuti kõik kreeklased. Hiljem lisandus ka prantslasi. Sel ajal ei olnud Kreeka piiskopkonnal veel ühtegi kloostrit.

Noor diakon Stefanus koos metropoliit Meleetiga Pariisis 1968. a.

Milline nägi välja teie töönädal?

Nädala sees töötasin ma metropoliidi kontoris ja minu hooleks oli tegelda prantsuskeelse kirjavahetusega. Ma kirjutasin ja tõlkisin kirju, põhimõtteliselt olin metropoliidi sekretär. Metropoliit ise oskas ka väga hästi prantsuse keelt, aga minu ülesandeks oli ikkagi tegelda tema kirjavahetusega ja patriarh Athenagorase kirjadega, mida pidin tõlkima prantsuse keelde. Ja kui metropoliit oli kutsutud esinema loengu või ettekandega, pidin mina selle talle tilugu valmis kirjutama. Ta andis mulle kavapunktid, millest soovis rääkida, ja mina pidin ta mõtted kirja panema. Loomulikult kirjutasin sel ajal ka jutlusi, aga need olid mu enda tarbeks. Teistele ma jutlusi ei kirjutanud. Kui metropoliit Meleeti pidi üles astuma sõnavõtuga Euroopa Nõukogus, panin mina tema teksti kirja. Mõnikord ta ka dikteeris ja mina trükkisin masinal.

Toona olite seotud ju ka skaudiliikumisega?

Seda küll. Tegelikult hakkasin skautidega toimetama juba esimesel Pariisi saabumise aastal, kui alustasin õpinguid St Serge'is. Koolist sain majutuse ja toidu ning lisaks ka väikese stipendiumi, 30 franki toonases vääringus. Seda polnud kuigi palju: metroo-

pilet maksis 50 senti, tass kohvi niisamuti, leib vast 70. Ja kui oleksin tahtnud osta kingi, poleks mul muuks enam jätkunud.

Niisiis, kui pärast esimest õppeaastat algas suvevaheaeg, jäin üksi St Serge'i – kõik teised sõitsid kodudesse laiali. Läksin metropoliidi jutule, sest pidin ju millestki elama ega teadnud, mida nüüd peale hakata. Metropoliit küsis, kas mul oli Aafrikas mingeid huvitegevusi ja mina vastasin, et tegelesin skautlusega. Selgus, et metropoliidil on Kreekas skaudilaager ja kui peaksin soovima, võin minna laagrisse ja teha seal vabatahtlikuna tööd. Tema lubas osta lennupiletid, laagris saan tasuta süüa ja elada. Mina olin muidugi nõus ja võtsin ta pakkumise rõõmuga vastu. Nii juhtuski, et juba esimesel Prantsusmaa suvel sai minust kreeka metropoolia skaudijuht.

Kus see laager toimus?

Korful. Minu jaoks oli see esimene võimalus pärast mälestusväärset viieaastast vanaisa juures käimist uuesti Kreekat külastada. Korfule jõudmiseks pidime esmalt sõitma Ateenasse. Esimest korda elus õnnestus mul käia Akropolis. See oli minu jaoks väga emotsionaalne hetk. Aasta oli siis 1963. Ja pärast seda esimest laagrit viisin St Serge'i üliõpilasena igal laupäe-

val läbi skaudikoosolekuid nii Pariisis kui ka mujal, kui oli vaja kedagi asendada.

Suvelaagrid kestsid kuu aega ja osales ligikaudu 150–200 last. Mõnikord isegi 250 ja rohkem. Olen teinud laagreid ka kolmesajale lapsele. Magati muidugi telkides. Laagreid korraldas Kreeka sotsiaalministereerium. Neil olid seal igal aastal oma laagrid ja meie metropoliit leppis nendega kokku, et üks vahetus oleks meie päralt. Laagri korraldusküsimustega tegeles ministereeriumi Ateena büroo, aga Korful käisime tegelikult ainult esimesel kolmel aastal. Lapsi olid kõikidest meie kogudustest üle terve Prantsusmaa. Kogusime nad ühte laagrisse kokku. Mingit vahetegemist selle alusel, kes on rikkam või vaesem, ei olnud, kõik võeti vastu, aga üldjuhul saatsid lapsi laagrisse ikka vaesemad pered. Väga tihti ei olekski neil lastel olnud mingit võimalust kuhugi puhkama minna, kuna vanematel polnud selleks raha. Meie võtsime nad vastu tasuta, sest metropoliit Meleeti leidis sponsorid ja korraldas nii, et sponsorite rahadega saime lapsed laagrisse viia. Reisisime alguses rongi ja pärast laevaga ning hiljem, tänu Onassisele, kellel oli firma Olympic Airways, saime hakata reisi- ma lennukiga. Ja siis oli meil loomulikult lennukitais lapsi.

Aeg-ajalt tabasid meid naljakad üllatused. Mulle meenub üks reis Korfule. Laev väljus Itaaliast Brindisist. Põhja-Prantsusmaa lapsed kogunesid Pariisis ja Lõuna-Prantsusmaa omad Lyonis ning nad sõitsid sealt juba üheskoos edasi. Kui olime kõik Brindisist kokku saanud ja hakkasime minema laeva peale, pidid lapsed näitama oma reisidokumenti. Meil, pariislastel, olid kõigil passid kaasas, aga selgus, et Lyoni lastest olid passid ainult pooltel. Vanemad ei olnudki neile dokumente kaasa pannud. Keegi lastest pakkus oma jalgpalliklubi liikmekaarti, teine korvpalliklubi... Metropoliit sattus väga keerulisse olukorda, kuna piirivalvurid ütlesid, et neid lapsi, kellel passi pole, laevale ei lubata. Ja laev hakkas juba välja sõitma. Mida tegi metropoliit? Ta läks ja seisis keset maabumissilda, piiskopisau käes, ja teatas, et tema ei liigu siit enne, kui kõik lapsed on laevale lubatud. Laev peab otsad andma, kapten tuleb ja näeb metropoliiti keset maabumissilda. „No kuulge, valitseja, palun lahkuge, me peame kohe sõitma hakkama.” Metropoliit vastab: „Ainult siis, kui olete lapsed laevale lubanud.” Nii õnnestuski kõik lapsed pardale saada, kõikide nende jalgpalli- ja võrkpalliklubi liikmepiletitega. (*Metropoliit Stefanus naerab südamest.*) Ennekuulmatu lugu, aga nii tõesti juhtus. Metropoliidil ei olnud teist võimalust. Pärast kogusid Lyoni preestrid muidugi dokumendid kokku ja saatsid meile järele. Sellised üllatusi ikka juhtus. Metropoliit tuli alati meiega kaasa, aga ta

ei olnud laagris, vaid elas Ateenas, et seal oma asju ajada.

Rääkige nendest laagritest lähemalt. Kas seal oli ka teisi preestrid ja diakoneid, kes lastega tegelesid?

Ma olin üks. See tähendas, et pidin kõike ise korraldama. Valisin oma skautide hulgast allüksustele juhid – kokku oli mul neid seal üle 40. Koos sai väga palju tööd ära tehtud. Nende aastate jooksul käis meie laagritest läbi umbes 6000 last. 30 aastat järjest, igal suvel. Üle aasta oli laager kord Prantsusmaal, kord Kreekas. Prantsusmaa laagri ajal valmistasime ette Kreeka laagrit. Prantsusmaal olid laagrid väiksemad ja seal õnnestus välja valida need, kellest oli näha, et nad on võimelised meid aitama allüksuste juhtidena ja me õpetasime nad Kreeka laagriteks välja.

Laagrilapsed olid vanuses 5–17 eluaastat. Meil oli kolm rühma: poiste rühm alates 10–11 eluaastast, tüdrukute rühm ja väikeste rühm 5–10aastastele. Laagrites oli igal rühmal oma ala ja kõik elasid telkides. Laagri ettevalmistamine nõudis aastaringset tööst. Laagripäev algas hommikuvõimlemisega, järgnes hommikusöök ja seejärel kogunesid kõik laagri keskele lipuheiskamiseks. Seal loeti ka hommikupalve. Pärast seda oli kontrollkäik, kõik pidid oma asjad ja telgi korda panema ning siis läksime mere äärde. Need olid hommikused tegevused. Järgnes lõunasöök, pärast seda lõunauinak, mis oli üldiselt väga dramaatiline, kuna lapsed ei tahtnud magada, samal ajal kui kõik kohalikud kreeklased magasid. Pärastlõunal olid sportlikud tegevused, ekskursioonid. Heakorda ja toitlustamist neis laagrites korraldas ministerium, selle eest meie ei vastutanud. Lisaks allüksuste juhtidele olid laagris veel korrapidajad, kui juhtideks olid vanemad skaudid, siis korrapidajad olid valitud nooremate hulgast.

Milliseid muutusi nende kolmekümne aasta jooksul täheldasite?

Muljetavaldav oli see, et alguses laagreid tehes olid seal eelkõige vaeste perede lapsed. Ilma meieta polekski nad saanud kodus kuhugi minna. Mäletan ühte korda, kui kogunesime jaamas, et minna rongile, ja sinna tuli üks kolmelapseline pere: kaks poissi ja tüdruk. Poisid olid laagrisse kirja pandud ja tüdruk tuli saatma, ise nii hirmus õnnetu, sest teda polnud nimekirjas. Küsisin vanematelt, et miks nad tüdruki laagrisse ei saada. Vanematel oli väga ebamugav ja ma sain aru, et neil ei olnud piisavalt raha kõigi laste laagrisse saatmiseks. Neil polnud võimalik kõigile kolmele taskuraha anda, sest üheks kuuks läks lastel ikkagi natuke taskuraha tarvis. Ma võtsin tüdruki ikkagi kaasa ja lasin vanematel talle asjad järele saata.

Mõnikord juhtus, et lapsed saadeti laagrisse nii, et neil üldse asju kaasas ei olnud, ei riideid ega midagi. Ainult see, mis seljas oli. Tegelikult oli olukord päris koomiline, sest see tähendas, et Kreekasse jõudes pidin jooksma mööda poode, et neile riideid osta, ja kaupmehed olid väga üllatunud, nähes mind lastele näiteks aluspesu ostmas. Laagris oli mul väike roller, laadisin kõik need püksikud ja särgikud rolleri peale – see tegi kõigile palju nalja.

Nii oli see kõik alguses. Ja pärast, kümme aastat hiljem, ei tulnud enam vaeste lapsed. Vanemad olid ennast üles töötanud ja rahaliselt märksa paremini kindlustatud: nad said maksta nii lennupiletite kui muu eest ja taskuraha anda. Sel ajal korjasime sada franki iga lapse kohta lennupiletite jaoks ja palusime, et vanemad annaksid lisaks veel umbes sada franki taskuraha. Kui me laagrisse saabusime, siis (eriti puudutas see väiksemaid lapsi) avasin panga. Kogusime kogu raha sinna kokku, meil oli ka pankur ja siis sai igaüks vastavalt vajadustele oma raha „pangast” välja võtta. Sel viisil õpetasime lapsi rahaga ümber

käima. Muidu oleksid nad selle esimeste päevadega ära raisanud.

Hiljem olukord muutus. Hakkasid tulema probleemsete perede lapsed. Tihtilugu jäi mulje, et pered kasutasid laagrit selleks, et kuuks ajaks oma lapsest rahu saada. Lastele jäi täpselt samasugune mulje. Neile tundus, et vanemad tahavad neist vabaneda. Ja nende lastega oli juba palju raskem asju ajada. Tihtilugu oli kodus käimas lahutus või olid seal muud pinged. Tekkisid probleemid, mis olid märksa keerulisemad kui see, et lapsed olid vaestest, aga tervetest peredest. Hiljem tuli palju sellised katkiste perede lapsed. Laagris teadsid kõik, et minu jutule võib tulla 24/7, ja võin öelda, et öösiti ma peaaegu magada ei saanud. Lapsi vooris läbi: nad tulid, nutsid, rääkisid oma muredest ja hädadest. See oli ränk, aga hingehoiutöö seisukohast vajalik õppetund, mis andis mulle palju jõudu edaspidiseks. Seda tehes täitsin tõesti oma rolli preestrina. Päeval võisin nendega jalat mängida, aga öhtul räägiti muresid südamedelt ära. Väga paljud lapsed kasutasid seda võimalust. Eriti tüdrukud, murdealised, kes tulid ja rääkisid oma muredest. Ja laagrist oli neile nende olukorras palju abi.

Tänagi veel kirjutatakse mulle. Näiteks sain ma kirja ühelt tüdrukult, kes oli näinud filmi Eestist ning hakkas selle peale otsima minu kontakti, et mulle kirjutada. Aga on olnud mitmeid teisigi toonaseid noori, kes on mind hiljem üles otsinud. Mulle meenub üks mees, kes nüüd juba täiskasvanuna mulle kirjutab, et lasi ennast ristida sellepärast, et tal oli meeles kõik see, mida olin laagris neile rääkinud. On teisigi selliseid, kes on kirjutanud „ma mäletan, et sa ütlesid seda” ja „mul on see meeles, mis sa ütlesid”. Seda juhtub tihti. Osaga on mul olnud püsivam kirjavahetus, aga on teisi, kellega ei ole, ja üllatusi tuleb kogu aeg ette. Neil on kõik meeles. Ometigi olin ma väga range, nõudlik. Ma mäletan, et üks noortest ütles: „Stefanus (nad kõik kutsusid mind Stefanuseks ja mina

lubasin, kuigi vanemad tahtsid, et mind kutsutaks isa Stefanuseks) on väga range, aga õiglane.”

Mulle meenub veel üks seik, laagris olid ju nii poisid kui tüdrukud ja loomulikult tuli ette ka väikeseid armumisi. Eks nende aastate jooksul juhtus kõiksugu tõsiseid asju, aga mitte kunagi ühtegi õnnetust ega intsidenti. Põhimõtteliselt kasvas nii mõnigi laagriarmumine hiljem üle abieluks ja need perekonnad püsivad siiaaale. Nende hulgas pole olnud kuigi palju lahutusi, ühesõnaga ilusad pered. Ma arvan, et seda tänu laagrielule. Ma andsin noortele tunde seiskohast teatud tegutsemisvabaduse. Samas olin ka väga range, oli asju, mida ma ei lubanud. Ometi usaldasin neid ja nad ei reetnud mu usaldust. Tuli ette olukordi, kus noormees ja neiu – 17–18aastased – said minult loa tunniks ajaks laagrist lahkuda, minna kohvi või kokakoolat jooma. Lugesin neile sõnad peale: „Aga käituge korralikult, lollusi ärge tehke.”

Samas kõik teadsid, et kui ma otsustasin mõne lapse haiglasse saata, siis on asi tõsine. Kodud olid ju kaugel, me ei kõhelnud kunagi, kui oli tõsine probleem, saatsime lapse kohe haiglasse. See aitas meil ära hoida igasuguseid raskeid olukordi, näiteks tuli ette pimesoolelõikusi. Ei midagi ülimalt tõsist, aga ikkagi. Nii et igasuguseid asju juhtus ja kõigepealt pidi hakkama saama. See oli erakordne missioon. Mida kõike ma seal ei kogenud! Ja üks, mida võin öelda, on see, et olid need noored, nagu nad olid, aga nad ei vedanud mind kunagi alt, ei naernud mu üle ega kasutanud mind ära, mida täiskasvanute kohta võib-olla alati öelda ei saanud. Teiselt poolt oli see pidev mööda Prantsusmaad ringisõitmine ilus tegu, sest tänu sellele said inimesed käia kirikus ja jumalateenistustel. See oli nende jaoks väga oluline, neil oli seda vaja. Ja selle käigus tekkis mul ka täiskasvanutega palju häid ja sooje suhteid. Tundsin oma tööst tõeliselt rõõmu.

Katehees

Jõuluks

K. U. [Karp Ustav]

Kõrgema au väärt, ülitähtis ja õnnistusrikas on see suur sündmus ja imeline saladus, mille mälestust kristlik maailm täna pühitseb. Lagemata rohked on Issanda teed ja tööd, mille läbi Ta meile oma suuruse ja tahtmise tundmist ilmutab. Terve loodus meie ümber on nagu määratu suur ja pühalik tempel, kust Tema aupaistus igal ajal meie vastu peegeldub: kord vägevais ja hirmuäratavais ilmutusis, kord iluduses ja täiuse külluses, kord jälle kaunimais annetes ja kallimais

varandustes. Igal pool täidab ta inimese hinge aukartuse, imestuse ja rõõmuga ühtlasi. Ja veel siis, kui „aeg on täis saanud” on Jumal oma armastuse ja helduse rikkust inimsoole otsani välja valanud, on oma Pojas Jeesuses Kristuses ennast inimestele imeliselt ilmutanud, ise inimeseks saades, inimesi jumaluse ülendades.

Iseäranis imelik ilmutus sai osaks kord prohvet Eelijale Hoorebi mäel. „Tule välja ja seisa mäe peal Issanda ees!” hüüdis talle käskiv hääl kõrgelt. „Ja vaata, Issand läks mööda, ja tugev ning võimas tuul, mis lõhestas mägesid ja purustas kaljusid,

käis Issanda ees. Aga Issandat ei olnud tuules. Ja tuule järel tuli maavärisemine, aga Issandat ei olnud maavärisemises. Ja maavärisemise järel tuli tuli, aga Issandat ei olnud tules. Ja tule järel tuli vaikne, tasane sahin”, nagu õhtune kerge tuuleõhk, ja selles ilmutas ennast vägede Issand ja armuline Valitseja (vrd 1Kn 19:11-12).

Suur imeline ilmutus, täis jumalikkude vägevust ja helduse küllust! Temas avaldus ka selle „vaikse, tasase” jumaliku armuväe saladuse seletus, mida jõulupühad maailmale kuulutavad. Looduse ähvardavad nähted on nagu otsekoheseks juhatauseks

sellele, kuidas Jumal ennemuiste ennast looduse seadustes ja Moosese käskudes inimsoole tunda andis. Inimene nägi ja kuulas neid kartuse ja väristusega, kuid ta süda jäi külmaks, sest neis puudus armastuse imevägi, mis südamed sütitab. Alles oma Poja inimeseks saamises ilmutas ennast Jumal nõnda, nagu see meie nõtrusele kohane, meie hingele omane. Nagu vaikes tasases õhu hõljumises ligines meile Issand, sündides väeti lapsukesena kesköö rahu Petlemma koopas.

Rutakem siis mõtetes Petlemma põllule ja vaadake seda imelist lugu ligemalt, mille tõttu 1931 aastat tagasi inglitekoor nii ülendavat kiidulaulu laulis. Siin leiame viletsate karjaste koopa. Selles neitsiliku Ema, kes pikast teekonnast väsinud ja oma esivanemate linna elamutest eemale tõrjutud, on vanakese puusepa seltsis omale öömaja leidnud. Kellelgi ei ole temaga midagi tegemist, keegi ei tunne talle kaasa, kui ta oma vastsündinud pojakest külma sõime sängitab. – Mis oleks sellest lapsukesest muud mõelda, kui aga seda, et tema oma ka üks neist viletsaist, kes siia hädaorgu tulevad, vaesuse vaevata ja mu-rekoorma kurnata.

Kuid hoopis teistsuguseks muutuvad mõtted, kui me seda Lapsukest usus silmaga vaatleme! Tahtmata peame siin tõeks tunnistama prohveti suu läbi kuulutatud Jumala enese sõnad: „Taevas on minu aujärg ja maa on minu jalajärg” (Js 66:1) – kes puutub mägede külge ja nad suitsevad, kelle ainsast käeliigutusest maailmad tõusevad ja lan-

gevad, kes tähtede miljonitele nende teed on rajanud. Seesama on kõige maailma õnnistus, Tema vaesus on meie rikkus, Tema nõrkus meie tugevus, Tema abituse meie pääsemine, Tema pisarad meie troost.

Ja teie, pühad inglid, kes te Petlemma karjastele selle lapsukesest sündimisest kuulutasite, teil on küllalt põhjust Jumalat kiita ja austada ja maailmale õnnist rahu soovida. Sest meile on Lunastaja sündinud, Sõna on lihaks saanud. Isast ainusündinud Poeg on ennast meie loomusesse riitanud ja meie oleme Tema au näha saanud, – au täis armu ja tõtt. Seepärast pöörakem rõõmuga oma südame silmad inimeseks saanud Jumala Poja poole ja võtkem Temalt enestele valgust ja jõudu, tröösti ja elavat lootust!

Sina vaenelaps, kes sa oled inimestest maha jäetud ja unustatud, kuidas võiksid sa veel mõelda, et taevas su kaebust ei kuule ega su nuttu ei näe! Tõesti, ta armastab sind enam, kui sa arvata oskad. Vaata, taevalik trööstija on sulle täna tulnud.

Sina patune hing, kes sa kaheldes küsid: Kas ei ole minu ülekohus mitte suurem, et seda andeks saaksin? – vaata, Isa on oma ainusündinud Poja sinu eest andnud, kes kõik maailma patud kannab. Ei ole ükski ülekohus suurem Tema lepitushovrist.

Sina õnnetu, põlatud kannataja, sa kaebad oma vaesuse üle ja ägad eluraskuste all. Sa pead ennast otse saatuse valulapseks. Jäta järele ja vaata usuga Petlemma Lapsukes peale, temalt tuleb sulle abi ja trööst!

Tema tahtmine on olnud vaesuses ja alanduses ilmale tulla, et ükski ei võiks enesest ütelda, et ta oleks vaesem ja alandatum kui see, kes on sulase näo enesele võtnud, kellel maa peal ei olnud paika, kuhu oma pea puhkama panna, kes karmi eluteed vaevarikalt kõndinud ja seda ristisambas surmaga lõpetanud. Sellega on Jumal sulle selgesti näidanud, et Ta armastab sind ka siis, kui sa kannatustest läbi käid ja kui Ta seda teed sind käima juhhib, mille läbi su Õnnistegija ja Issand oma au sisse on läinud. Sellest ajast saadik, kui Jumala Poeg on inimeseks saanud ja kibedama kannatuskarika põhjani tühjendanud, on kõik kannatused kerged ja otse magusad kanda.

Ja sina, tõe ja vooruse sõber, ei tohi sa enam küsida „Mis on tõde?”. Ta on sulle juba ilmunud Kristuses, kes on ise tõe ja õiguse päike. Ei ole ka su voorusepüüded ja heateod tühi unistus, ei, neil on ot-satu väärtus ja nende külv kannab kaunist lõikust igavesti. Sest selleks on ju Jumala Poeg inimeseks saanud, et oma elu ja eeskujuga vooruse ja heategude kõrget väärtust ja nende kadumatut vilja nähtavaks teha. Küll maksab võidelda ja vaeva näha, sest sa tead selle eesmärgi, sa tead, et su Õnnistegija on veel suuremad raskused ja kiusatused tõe eest kannatanud. Ja see, kes ise patu võimuse on võitnud, kinnitab meid Püha Vaimu väega ja viib meid kindlale võidule.

Ka sina, arg ja kahtlev hing, on sul veel põhjust kartusega tulevikku vaadata? Jumal, kes oma ainusündinud Poja meie eest on ära andnud, eks ole Ta Temaga meile

ka kõik pealegi kinkinud? Keda suuremat peaksime veel ootama? Kelle kõrgema peale veel lootma? Kõik, mis meie õnnistuseks tarvis, kõik, mis meie hüveks veel puudus, on Jeesuse armuväes meile taevast maha saadetud.

Nõnda siis, armsad vennad-õed, on Jeesuses Kristuses, kelle sõime juures me täna vaeste karjastega põlvitame, Jumala armastus ja halastus meile avalikuks saanud. Selleks ongi Jumal-Sõna lihaks tulnud, et meid jumalikuks teha. Selleks ongi Ta meie loomuse enese peale võtnud, et meid oma näo järele uuendada. Selleks ongi Ta meiega lahutamata ühendusse astunud, et meile kõikidele selgesti näidata, kui lõpmata Tema meid armastab ja õnne ja õnnistust meile osaks anda igatseb.

Palugem siis ja kiitkem Kõigevägevamat, kes meie alanduse peale maha on vaadanud! Armastagem Teda, kes meid enne on armastanud! Käigem valguses, mis meie üle tõusnud, et Kristuse sündimine ka meie südames alati aset oleks! – Ja Tõevaim juhatagu ja saatku meid igas töös ja toimetamises, et meie õnnistuse eluteed käies ikka sellele tõeale ligemale jõuaksime, millest inglid Petlemma väljal kord taevakooris laulsid: „Au olgu Jumalale kõrges ja maa peal rahu, inimestest hea meel!”

Uus Elu 1931, nr 12

Väheste keeleliste kohendustega

Parim jõuluringitus

Preester Roland Tõnisson

Elas kord üks väga uudishimulik naine, kes tahtis oma mehe kõigi tegemistega – tööde, leiutamiste, remontide, parendamise ja parandamistega – kursis olla. Ta oli kui tulistel sütel, uudishimu ei lasknud tal sugugi paigal püsida. Naise pidevatele pärimistele stiilis „mida sa nüüd teed?” ja „miks sa nii teed?” vastas mees alati rahulikult: „Ma ütlen sulle siis, kui aeg on käes. Praegu ei ole sul selle teadmise midagi peale hakata!”. Ta pidas sõna, kuigi kal-

lis kaasa ei pruukinud küll kõike mõista, mida mees talle näitas ja selgitas.

Evangeeliumist loeme, et rahvaloendusele läinud Joosepi ja Maarja Petlemmas olles „aeg sai täis”. See käib kindlasti lapseootuse aja lõppemise kohta. Aeg saab täis: mitte *kronos*, mida kronomeetriga mõõdetakse, vaid *kairos*, see, mida ei mõõdetata sekundite või tundidega, vaid valmisolekuga midagi vastu võtta. Kui maailm oli valmis Jumala Poja tulekuks, sündis ta siia maailma. Mis ei tähenda, et maailm oleks aru saanud, milline Valgus maailma saabus.

Jõulud on valguse aeg ja kui misjonärid on rääkinud eri rahvastele ööle järgnenud päevast ning võrrelnud seda Kristuse tuleku-ga patust tahmunud ja tuhmunud maailma, siis on see olnud selge võrdlus. Erinevalt eurooplaste-ameeriklaste jõululauludest, kus räägitakse „kesktalve külmast ajast”, millest paljudel rahvastel ei ole sooja ega külma. Valgust ei saa aga märkamata jätta. Küll aga võib seda eirata. Suroži metropoliit Antoni on tsiteerinud ühes oma jõulu-

jutluses püha Sofronit, kes on öelnud järgmist: „„Ilmutus Jumalast titleb meile, et Jumal on armastus, Jumal on valgus ja ei ole Temas mingit pimedust ja inimestel on sellega väga keeruline leppida.” Keeruline, sest meie isiklik ja meid ümbritsev elu annavad pigem tunnistust vastupidisest [...] aga Kristus ei sündinud mitte selleks, et elada meiega sarnaselt, vaid selleks, et surra meiega sarnaselt; elada meie sureliku elu selleks, et meie võiksime siseneda Tema surematusse, võidutsevasse, juubeldavasse igavesse olemisse.”

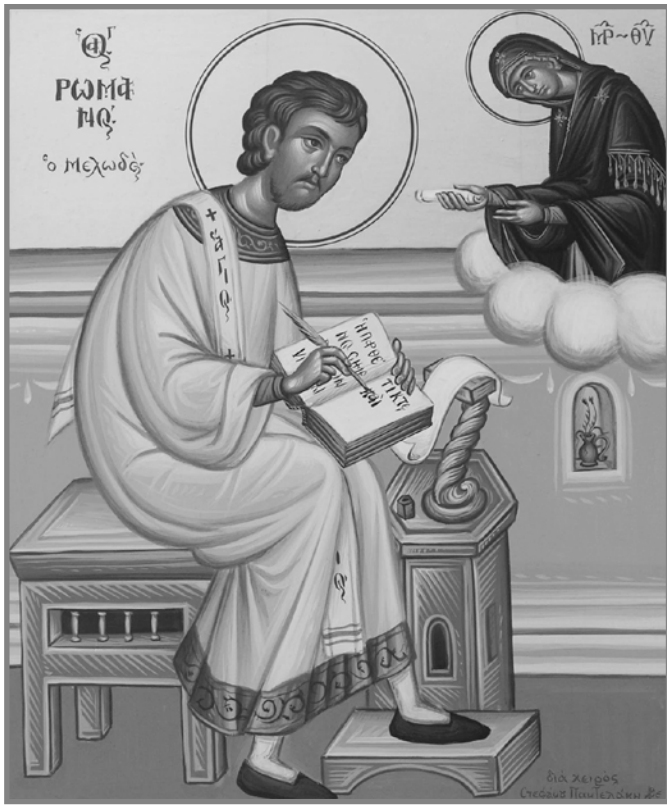
Kristlase elu ei ole lihtne, sest mõista Kristuse sündimise olulisust ei ole lihtne. Heal juhul sarnaneme selle loo alguses nimetatud uudishimuliku naisega, aga enamasti ei ole me sedagi. Ega see ole ainult meie või meie aja häda – kui palju mõistmatust näeme kirjapandu vahendusel evangeeliumideski.

Esimesed, kes tunnevad Jeesuses, puusepa pojast ja rändavas õpetajas ära Jumala Püha, ei ole inimesed, vaid saastased, inimkeha vallutanud hinged.

Jeesus läheb sünaagooi ja leiab sealt mehe, kelles on kuri vaim, kes on oma „doonorkehale” märkamatu ilusti-kenasti pühakojas kaasas käinud, kuni vahele tuleb Inimese Poeg ... Seega see, mis meie sees peaks olema Valgus, on pimedus. Kui suur on siis pimedus? Arvan, et hea lugeja teab vastust.

Aga! Jeesus sünnib! Täna toob Neitsi ilmale Selle, kes on tulnud maailmale Päästjaks, mitte hukkamõistjaks. Inimese suurim häda ei ole see, et ta on patune, vaid et ta oma patust endale ei tunnista ega siruta välja oma kätt, nagu tegi seda vette vajuv Peetrus.

Jõulusündmus ei ole „ilusate lokiis juustega poisilapse ilmaletulek”, vaid inimkonna eksistentsi ja tulevikuperspektiivi radikaalselt uuendav kosmiline sündmus. Meil on tege-mist äärmiselt tõsise sündmusega. Hea lugeja! Kui Sina oled oma perega jõululauas, ära jäta lugemata jõuluevangeeliumi. Pea Valguse tulekut mees koos „sünnipäeva-sangariga”. Kutsu Ta ise oma kotta ja lauda. Ära piirdu vaid Temast rääkimisega. Tee endale selline jõuluringitus, parim kõigest.

Teise jõulupüha kondak

Püha Roman Kauniltlaulja

Eeslaul

Joosep ehmatas, nähes su üleloomulikku
Seemneta sünnitust, Jumalasünnitaja.
Tal tuli meelde kaste villadel,
Põõsas, mis tules ära ei põlenud,
Aaroni sau, mis õitsele puhkes.
Nõnda su kihlatu ja hoidja hüüdiski preestritele:
Neitsi sünnitab ja jääb ometi neitsiks!

1.
See, mis ma näen, ei mahu mu mõistusse,
see ületab inimese aru:
Kuidas kannab rohi tuld ega põle?
Kuidas on koos tall ja lõukoer, pääsuke ja kotkas?
Kuidas kannab orjatar isandat?
Kuidas on surelikus ihus piiramatu Jumal?
Maarja kannab omal tahtel mu Päästjat,
seepärast hüüan ma rõõmuga:
Neitsi sünnitab ja jääb ometi neitsiks!

2.
Ei ole häbiks kuningale, kui tahtes vaenlast alla heita
Paneb ta selga lihtsõduri kuue.
Nõnda tahtes haavata Aadama haavajat,
Saab Jumal Neitsist lihaks.
Ning et saada püüniseks Salakavalale
võtab Aegade-eelne meie kuju, aga ilma seemneta –
Neitsi sünnitab ja jääb ometi neitsiks!

3.
Seaduselaekas oli mannat täis kuldkruus,
Nii nagu Mooses jutustab.
Uurigem selle tähendust:
Sest Kirjas pole midagi üleaurust, midagi segast:
Kõik on tarvilik.
Kuldne kruus, see on Kristuse ihu,
Manna on jumalik Sõna, mis sellega ühines.
Mis on aga laegas? Eks see ole
Neitsi, kes sünnitab ja jääb ometi neitsiks!

4.
Ma näen nüüd Aaroni sau, mis
kastmata õitsema hakkas,
nii nagu Aamose poeg Jesaja ennustab:
Vaata, Isaist tõuseb võsu
Ja tema juurest õis.
Mis on see Aaroni sau ja Iisai juur?
Maarja, kes harimata maana kasvatas mulle vilja.
Neitsi sünnitab ja jääb ometi neitsiks!

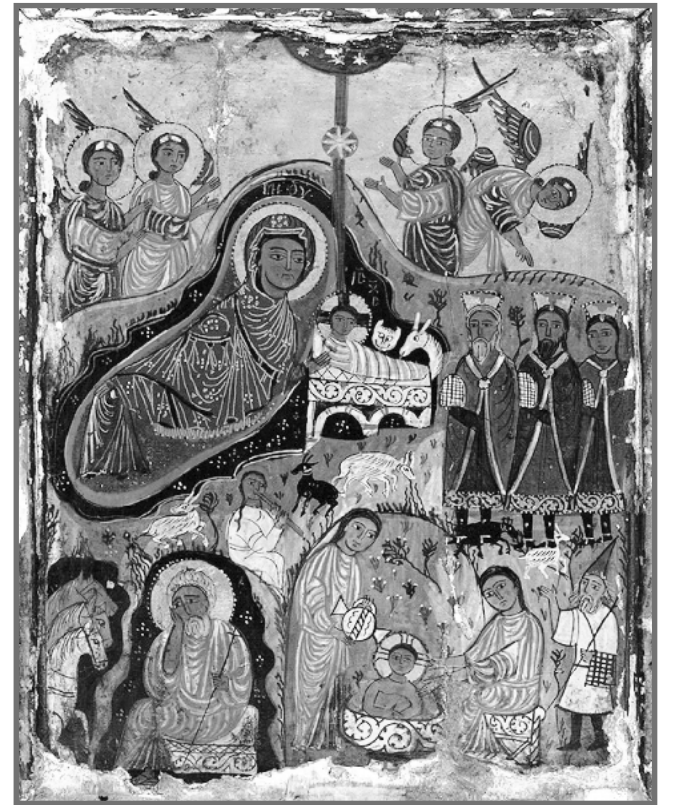
5.
Muiste põles tuli põõsas, säras, kuid
kibuvitsu ei põletanud,
nüüd on niisamuti Issand Neitsis:
Ei tahtnud Jumal Mooset eksitada ega ehmatada,
Andis vaid teada, mis pärast peab sündima:
Näitas leegitsevat põõsast, et ta mõistaks, et Kristuse
Neitsi sünnitab ja jääb ometi neitsiks!

6.
Sind, Jeesus, ilmutavad kirjad: manna
ja kruus on tähenduseks
Õis juurest kuulutab Sind.
Sinu Ema, kes Sind rinnal kandis,
kutsutakse õieks, sauaks ja laekaks
Vaim avas tema,
aga pärast jäi ta lukku, et igauks võiks öelda:
Neitsi sünnitab ja jääb ometi neitsiks!

7.
Kaabriel kuulutas rõõmusõnumit
Sõnast, kes Neitsisse külvati
ja näitas vaimus abielutundmatut sünnitust.
Vaata, sinuga on Issand, kes oli enne sind ja tuleb sinust,
Sinu isa ja su poeg.
Ta saatis mind sinu juurde ja oli juba enne mind kohal,
Ta hoiab su puhtana ka pärast nurgavoodit, sest
Neitsi sünnitab ja jääb ometi neitsiks!

8.
Aadam aeti välja, aga Aadama Jumal
valmistas talle ülestõusmise
Võttes sinu ihu enesele Aadama loomuse.
Naine tõi langemise, naine toob tõusmise
Neitsi, esimese neitsi järglane.
Sest Adam polnud siis Eevaga ühte heitnud
Nagu ka nüüd Joosep Jumalasünnitajaga, vaid seemneta
Neitsi sünnitab ja jääb ometi neitsiks!

9.
Kuuldes ingli sõnu, hüüab tütarlaps kohemaid:
Kuidas võib see olla, kui mul ei ole meest?
See, kelle kojast ma elan, on vaid kihlatu, mitte abikaasa,
Hoiab mind enda jaoks.
Aga kui sünnib, nagu sa räägid,
midagi üleamat kui ihulik abielu, siis öelgu igauks:
Neitsi sünnitab ja jääb ometi neitsiks!

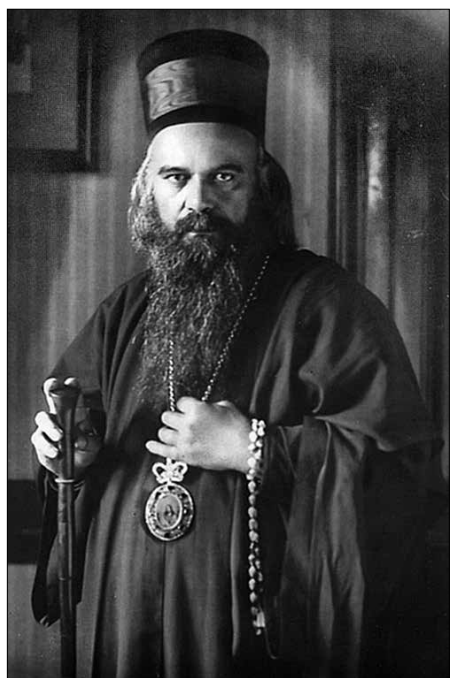
10.
Kuula, oo Maarja, vastab ingel,
Ilmihutu saatis mu sinu juurde,
Ta on sinus nagu elaks uues taevas.
Ära arva oma südames, et Joosep
võtaks sinu naiseks.
Sinu Looja on sulle ette määranud
kanda Teda nagu taevane aujürg, et igauks ütleks:
Neitsi sünnitab ja jääb ometi neitsiks!

11.
Minu loomus on sünge öö, kuidas koidab selles päike?
Oh kui uskumatu on sinu jutt!
Naine tõi muiste inimsoole surma,
kuidas võib temast nüüd elu võrsuda?
Kuidas elab Looja minu põrmulikus ihus?
Kuidas ei põleta tuli minu ohakalist
loomust? Tõesti võib igauks öelda:
Neitsi sünnitab ja jääb ometi neitsiks!

12.
Jumal tahab sinust tulles rikunud inimest uuedada.
Ära küsi: Kuidas elab Ta minus ega põleta mind?
Tuli, mida sa pelgad, on sulle kui õrn vihm,
Taaveti ennustuse järgi:
Otsekui kaste, ütleb ta, tuleb villade peale,
nõnda elab tütarlapse Jumal, et igauks ütleks:
Neitsi sünnitab ja jääb ometi neitsiks!

13.
Laula nüüd, Maarja, kiitust Kristusele,
kes tuleb alla sinu rüppe,
istudes ometi Isaga kõrges.
Sinu rinda imeb see, kes jagab surelikele
ülevalt jumalikku rooga.
Ta on kõrges, elab taevas nagu telgis,
aga lebab ka koopas armastusest inimeste vastu.
Neitsi sünnitab ja jääb ometi neitsiks!

Serbia püha Nikolai (Velimirovitš) Palved järve peal

Tõlkinud Piret Riim

1. palve

Kes jälgib mind ainiti taevatähtede ja kõikide olendite pilkudes? Sulgege oma silmad, tähed ja kogu loodu maa peal – ärge vahtige mu alastust. Mu silmad on niigi häbi täis.

Mida te näete? Elupuu, mis teekonnal on astlaks kuivanud, torgib nüüd ennast ja teisi. Ja mida veel peale taevase tule, mis põrmu on paisatud, nii et ei leegitse, ehkki ei kustu ka?

Kündjad, mitte teie künd pole tähtis, vaid Issand, kes vaatab kõrges. Lauljad, mitte teie laul pole tähtis, vaid Issand, kes seda kuulab. Uinujad, mitte teie uni pole tähtis, vaid Issand, kes püsib valvel.

Tähtsad ei ole ju veepiisad lompides ümber järve, vaid järve ise.

Ja vaevalt on inimese eluaeg midagi muud kui laine, mis kuuma kaldaliiva niisutab – ja kahetseb samas, et järve jättis, kui aurustub päikeselõõsas?

Oh taevatähed ja kogu loodu, ärge vaadake mind, vaid Issandat. Ainult Tema on ju Nägija. Tõstke pilgud Temale ja te näete end kodus olevat.

Miks küll on teil mind vaja vaadata – enda väljaheitmise tõendit? Peegeldust kiirest kõdunemisest?

Issand, mu kaunis ikoon, servades kuldsed seeravid – lange mu peale lese loorina, kogu kokku mu pisarad, kus lainetab kõigi Su loodute lein.

Issand, mu ilu, külasta mind. Et ma ei häbeneneks oma alastust ning paljude janunevad pilgud, mis mulle on suunatud, ei pöörduks tagasi lohutamatuks.

2. palve

Kes pistis mu sellesse ussipesa? Kes paiskas põrmu, madude seltsi, raisakullide saagiks? Kes tõukas mu alla kõrgelt mäelt, käima teed koos timukatega, jumalapiilkajate seltsis?

Minu patt ja Sinu õigus, Issand. Mu patt laiutab maailma loomisest alates ja on Sinu õigusest kiirem. Terve elu ma loen oma patte üles, terve oma isa elu ja nii kuni maailma alguseni, ning ütlen: Issand on tõesti õige ja halastav.

Mu kanda on esiisade haavad, mida ma ise endale lõin, kui olin veel nendes. Ja praegu on nad mu hinges näha nagu kaelkirjaku laigud või tageda skorpioni õieli saba.

Halasta, Issand! Ava oma taevase armujõe tammid! Tee mind puhtaks pidalitõvest, et kartmata lausuksin Sinu nime teiste pidalitõbiste ees ja nad minu üle ei irvitaks.

Tõsta mind vaksakenegi välja siit roiskuva ussiaugu lehast, et ma hingaksin taevast viirukit, ärkaksin elule. Tõsta kasvõi männi ladvani, et saaksin naerda madude üle, kes küünitavad mu kandade järele.

Issand! Kui mu maisel rajal leidub kasvõi üksainuke heategu, siis päästa mind selle ainsagi pärast verejanuliste käest, jumalasalgaajate seltsist.

Issand, mu lootus ahastusajal! Issand, mu vägi abitus põlves! Issand, mu valgus pimedas käes! Puuduta kasvõi ühe sõrmega mu otsaesist – ning kerkin maast. Või kui olen liiga must Su sõrmede jaoks, seo mind oma kuningriigi valguskiire külge ja tõsta üles – tõsta mind välja siit ussipesast, mu Arm.

3. palve

Inimhing, kas on sul selja taga ehk päevi, mida tahaksid tagasi? Mis meelitasid sind siidise säraga, kuid maha jätsid vaid ämblikuvõrgud? Mis tulid vastu mesiste huultega, aga pärast jäi järele lehk? Kõik nad olid täis patu pettusi.

Vaata, kuidas rohuasasad paistavad kuuvalgusel otsekui peeglid! Sellised on ka sinu päevad, kust vaatab vastu mõtlematus. Kui iga päev sel pinnal kõndisid, mõranesid need võltspeeglid nagu habras jääkirme ja sina jäid kahlama poris ja vees.

Kas päev saab olla õieti päev, kui talle on väravaiks õhtu ja hommik?

Valgusekandja Issand! Üht tõelist päeva ihkab mu pettepiltidest kurnatud hing – päeva ilma väravate viirastuste varjuteatrisse. Ihaldab Sinu päeva, mida pidasin enda omaks siis, kui olin veel Sinuga üks.

Inimhing, kas on sul selja taga ehk õnne, mida tahaksid tagasi? Kahest maiuspala tükist läheb teine siiski läägeks. Eilsest õnnest, mis täna on jälle lauale kantud, pöörad pea tüdinult kõrvale.

Õnne on antud üksainuke silmapilk, et võiksid kurvast meenutada tõelist õnne aina Õnneliku hõlmas. Sind järgivad terved sajandid häda, et ärkaksid maise mängumaa pettustest.

Issand, oh Issand, mu ainuke õnn, kas valmistad juba varjupaika oma kurnatud rändurile?

Issand, mu igavene noorus, Sinu saavad pestud mu silmad ja säravad rohkem kui päike.

Sa kogud hoolega õigete pisaraid ja uuendad nendega kõiki maailmu.

12. palve

Võia mu südant oma armu õliga, mu halastavaim Issand!

Ärgu iial süttigu mu südames viha tugevate vastu ega põlgus nõrkade vastu. Kõik see on ju väetis kui hommikune kaste!

Ärgu kunagi punugu mu südamesse pesa vimm nende vastu, kes mulle kurja soovivad. Pidagu ma meeles, milline on nende lõpp, ja olgu ma rahulik.

Heategu sillutab teed iga olendi südamesse ja toob kaasa rõõmu. Halastamatus ajab kulmu kortsu ja tõukab kurba üksindusse.

Heida armu halastavale, oh Kõigeõrnem Käsi, ja ava talle oma tarkuse saladus!

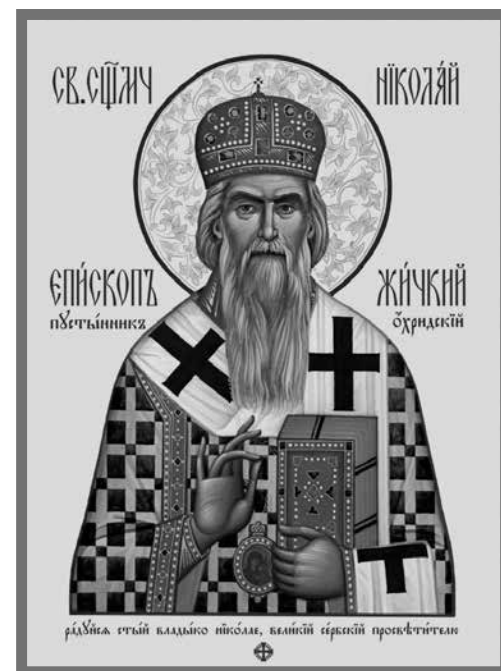
Inimese Poeg on Isa armu ja Vaimu valguse laps.

Kogu loodu Temast vaid vestabki. Nii vägevad valgustid taevas kui ka tibatillukesed veepiisad järves räägivad igaüks oma lugu, aga hõlmata Teda ei suuda. Kogu taeva ja maa ehitusmeistrid kõige kõrgematest seeravitest kuni kõige peenema põrmu skulptoriteni jutustavad ühte ja sama lugu Temast, oma ürgolemusest ja algallikast.

Mis muu on kõik loodu Maalt Kuuni kui nende juttude Päike? Tõesti, kogu nähtav ja nähtamatu pajatab Inimese Pojast. Lihtsa sisuga, aga neil lugudel pole ei algust, ei lõppu.

Kuidas rääkida teile kõige tähtsamast, mu lähedased, kui te isegi neid jutte ei mõista?

Oh kui te vaid teaksite, kui magus, kui avar, kui jõuduandev on söösta nende sügavusse, sinna, kust lood alguse saavad ja kus nad lõpule viiakse. Sinna, kus keel jääb jõuetuks, kui kogu tõde saab korraga öeldud!

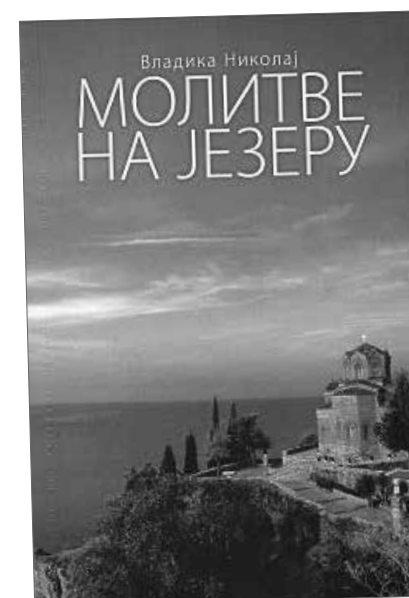
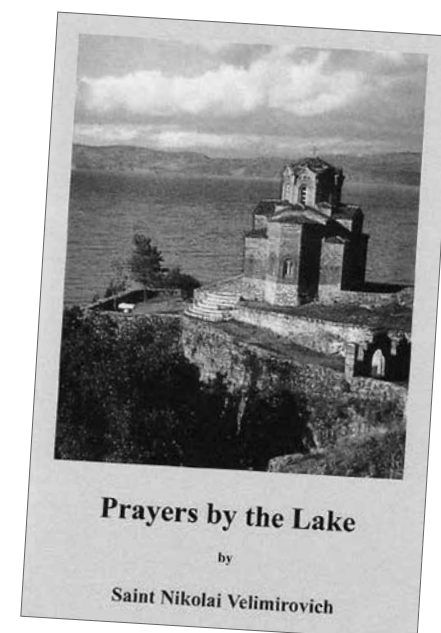

Kui tüütult kõlavad seejärel kõik pikad ja tardunud heietused. Tõesti, neid kuulda on sama igav kui õpetus äikesest neile, kes välgu ja kõuega harjunud.

Võta mind endasse, Ainusündinud Poeg, et saaksin Sinuga üheks, nagu ma seda ju olingi enne loomist ja langemist.

Viigu mu pikk ja kurnav arutlus Sinust Su nägemise hetkesse. Kadugu mu mõtteist eksitus, nagu ma oleksin midagi väärt Su kõrval, midagi muud kui Sina.

Kõrvad kumisevad mul kõnedest. Silmad on kostüümidest väsinud ja tahavad näha otse Sind, mu süvim olemus, legendide ja kirjelduste koorma alt.

Issanda vastuvõtmise (templisseviimise) püha

Issanda vastuvõtmise püha peetakse 2. veebruaril ning selle pühaga saab läbi Kristuse sündimise püha aeg. 40 päeva pärast Kristuse sündi viisid Tema ema Neitsi Maarja koos Joosepiga Kristuse templisse, nagu nii juudiusu kui ka meie tava laste puhul ette näeb. Õigeusu kristlastena on meid kõiki Jeesuse kombel templisse viidud.

See oli Jeesuse maises elus tähtis sündmus. Ta näitas meile sellega, et Ta on tulnud meie sekka elama ning Ta täitis kõiki juudiusu seadusi. Me peaksime käima Tema jälgedes, kiites Jumalat.

Ikoon:

Jeesuse vastuvõtmise ikoonil on Jeesus Siimeoni süles. Tema ema tutvustas Jeesust Siimeonile. Püha Jumalaema parem käsi on ulatatud ette, näitamaks, et ta ulatab Jeesuse Siimeonile, tema vasak käsi on tema rüü all. Jeesus annab oma õnnistust. Siimeoni mõlemad käed on kaetud kuuehõlmadega, et näidata austust Jeesuse vastu. Joosep seisab Maarja selja taga ning hoiab käes anniks toodud turteltvisid. Naisprophet Hanna on samuti seal ja hoiab enda käes pärgamendirulli, millele on kirjutatud: „See laps on loonud taeva ja maa”.

Sellel ajal oli tavaks viia vastsündinu templisse, kui ta oli saanud 40 päeva vanuseks. Rikkamad viisid anniks kaasa näiteks lambatalle ning lisaks tuvi. Vaesemad pered viisid tavaliselt kaks tuvi. Joosep ja Maarja võtsid endaga kaasa kaks turteltuvi. Templis oli mees, kelle nimi oli Siimeon. Ta oli õpetatud inimene ja oli palju palvetanud, et ta näeks enne oma surma Messiat. Kui Jeesus toodi templisse, siis Siimeon läks teda tervitama. Hetkel, mil Siimeon Jeesust nägi, kuulutas ta kohe, et tegemist on Messiaga. Templis viibis ka üks vana naine, kelle nimi oli Hanna. Tema oli samuti palvetanud ja paastunud selle nimel, et ta näeks Messiat. Kui ta nägi Jeesust, siis ka tema kuulutas kohe, et tegemist on Messiaga.

Issanda templisseviimine piiblis:

Ja kui nende puhastuspäevad Moosese Seaduse järgi said täis, viisid nad lapse üles Jeruusalemma, et teda seada Issanda ette... Ja vaata, Jeruusalemmas oli mees, Siimeon nimi... Ta tuli Vaimu ajel pühakotta. Ja kui vanemad tõid sinna lapse Jeesuse, et toimida temaga Seaduse sätte järgi, siis ta võttis tema sülle, ülistas Jumalat ja ütles: „Issand, nüüd sa lased oma sulasel lahkuda rahus oma ütlust mööda, sest mu silmad on näinud sinu päästet, mille sa oled valmistanud kõigi rahvaste silme ees: valgust, mis on ilmutuseks paganaile, ja kirkust sinu rahvale Iisraelile.” Kui nad olid täitnud kõik, mis tuli teha Issanda Seaduse järgi, siis nad pöördusid tagasi Galileasse oma külla Naatsaretti.

Siimeoni palve

„Issand, nüüd sa lased oma sulasel lahkuda rahus oma ütlust mööda, sest mu silmad on näinud sinu päästet, mille sa oled valmistanud kõigi rahvaste silme ees: valgust, mis on ilmutuseks paganaile, ja kirkust sinu rahvale Iisraelile.”

Сретение Господне (Принесение во храм)

Сретение Господне отмечается 2 февраля, – и в этот день заканчивается святое время Рождества Христова. Через сорок дней после рождения Иисуса Христа Его мать – Дева Мария – вместе с Иосифом пришла к храму, принеся младенца Иисуса, как того требуют как иудейские, так и наши обычаи. Нас всех, как православных христиан, приносили в храм, – так же, как и Иисуса.

Принесение во храм было важным событием в земной жизни Иисуса, которым Он показал нам, что пришел жить среди нас и соблюдать все законы иудаизма. И мы должны идти по Его стопам, восхваляя Бога.

Икона:

На иконе принесения Иисуса во храм Иисус изображен на руках Симеона. Его мать представляет Иисуса Симеону. Правая рука Пресвятой Богородицы вытянута вперед, показывая, что она передает Иисуса Симеону; левую руку она держит под облачением. Иисус дает свое благословение. Обе руки Симеона покрыты полами его одежды в знак почтения к Иисусу. Иосиф стоит позади Марии и держит принесенных в дар горлиц. Там же находится пророчица Ханна; в ее руках – пергаментный свиток с надписью: «Это дитя сотворило небеса и землю».

Tegevus:

Otsi välja kaheksa erinevust kahe pildi vahel, kus vastsündinu tuuakse kirikusse.

Задание:

Найди восемь отличий между двумя картинками, на которых младенца Иисуса принесли в храм.

В то время было принято приносить в храм новорожденного на сороковой день после рождения. Богатые приносили в храм в качестве даров, например, ягненка с голубем в придачу. Бедные обычно приносили двух голубей. Иосиф и Мария принесли двух горлиц.

В храме был человек по имени Симеон. Он был образованным человеком и усердно молился о том, чтобы увидеть перед смертью Мессию. Когда Иисуса принесли в храм, Симеон подошел, чтобы его поприветствовать. Как только Симеон увидел Иисуса, то сразу же провозгласил, что перед ним Мессия. В храме была также одна пожилая женщина по имени Анна. Она также молилась и постилась в надежде увидеть Мессию. Когда она увидела Иисуса, то также провозгласила, что это Мессия.

Сретение Господне в Библии:

А когда исполнились дни очищения их по закону Моисееву, принесли Его в Иерусалим, чтобы представить пред Господа... Тогда был в Иерусалиме человек, именем Симеон... И пришел он по вдохновению в храм. И, когда родители принесли Младенца Иисуса, чтобы совершить над Ним законный обряд, он взял Его на руки, благословил Бога и сказал: «Ныне отпускаешь раба Твоего, Владыко, по слову Твоему, с миром, ибо видели очи мои спасение Твое, которое Ты уготовал пред лицом всех народов, свет к просвещению язычников и славу народа Твоего Израиля». И когда они совершили всё по закону Господню, возвратились в Галилею, в город свой Назарет.

Молитва Симеона

«Ныне отпускаешь раба Твоего, Владыко, по слову Твоему, с миром, ибо видели очи мои спасение Твое, которое Ты уготовал пред лицом всех народов, свет к просвещению язычников и славу народа Твоего Израиля».

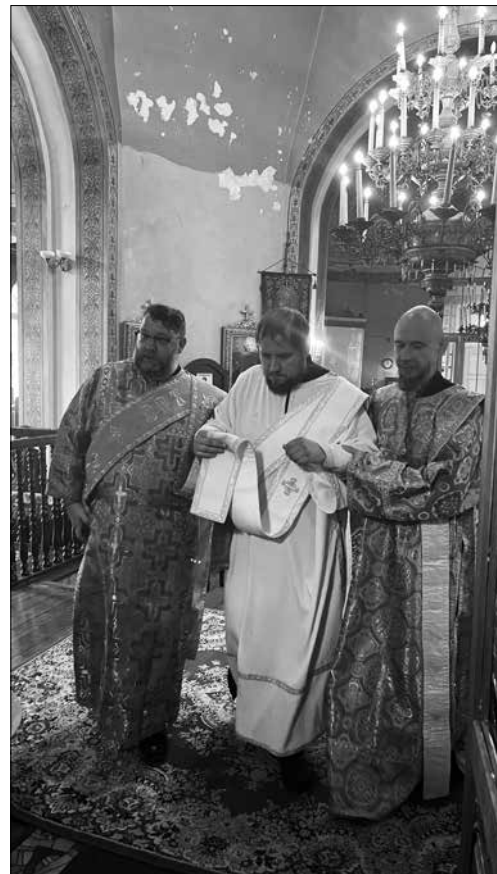

Isa Tihhon jutlustamas Tartu Jumalasünnitaja Uinumise katedraalis 20. augustil 2021.

Isa Tihhoni ülendamine Tartu piiskopkonna esijutlustajaks

20. augustil 2021. aastal, piiskopmärter Peetri ja tema kaaslaste mälestuspäeva liturgial Tartu Jumalasünnitaja Uinumise katedraalis üendas Tartu pühitsetud piiskop Eelija sissekäigul evangeeliumiga ülempreester Tihhon Tammese Tartu piiskopkonna esijutlustajaks. Varemalt oli esijutlustaja ametis igavese mälestuse vääriline arhimandriit Gennadi Kružkov, kes uinus rahu selle aasta salvitoojate püha-päeval.

Ülendamise korralduses ütles Tartu ülemkarjane nõnda: „Järgides Issanda ütlust, et küünalt ei panda mitte vaka alla, vaid asetatakse küünlajalale nii, et see valgustaks kõiki oma valgusega, ja soovides tunnustada jumalakartlikku ülempreestrit Tihhoni, kes on osanud hästi kasutada talle Jumalalt antud jutlustamise talenti, samuti soovides rõhutada Jumala Sõna kuulutamise vajalikkust ja ülimalt olulisust meie piiskopkonnas, üendan suure rõõmuga sellesinase isand Tihhon Tammese Tartu piiskopkonna esijutlustajaks, et ta saaks täie söakuse, julguse ja meelevallaga kuulutada Issanda elavakstegevat evangeeliumit õigeusklike ristirahvale, kes selle järele januneb. Sest ta on Jumala armust seda väärt.”

Isa Svjatoslav. Fotod: preester Miikael Raissar

Isa Svjatoslavi pühitsemine Tartu Jumalasünnitaja Uinumise katedraali preestriks

28. augustil 2021. aastal, Tartu Jumalasünnitaja Uinumise katedraali nimepäeva liturgial pühitses Tartu piiskop Eelija jumalakartliku protodiakoni Svjatoslav (maailmas Stanislav) Gorobtšuki katedraali teiseks preestriks.

Vastse preestriga olid jumalikul liturgial kaasa teenimas ja teda endi hulka vastu võtmas ülempreestrid Tihhon Tammes ja Peeter Uiibo ning preestrid Miikael Raissar, Stefan Fraiman, Vadim Rebase ja Timoteos Vassel; samuti teenisid Pärnu ja Saare piiskopkonna esidiakon Ignatios Rand ja kohalik diakon Toomas Erikson. Kauni lauluga täitis teenistuse katedraali koor, mida juhatas regent Natalja Trošina.

Isa Svjatoslavi pühitses piiskop Eelija Tartu Jumalasünnitaja Uinumise katedraali diakoniks 3. juunil 2013. Eeskujuliku teenimise eest ülendati ta protodiakoniks Jumalasünnitaja uinumise pühal 2016 sinodaalsel liturgial.

Lisaks Tartu katedraalile hakkab isa Svjatoslav teenima ka Mehikoorma Issandamuutmise kogudust, mille senine hooldaja preester Timoteos Vassel pühendub juriidiliselt taasasutatava Varstu Ristija Johannese koguduse ülesehitamisele.

Isa Svjatoslav on abielus, peres kasvab kaks tütart.

Häädemeeste Issandamuutmise kogudus valmistub juubeliks Aleksander Tõnis Joarand

Häädemeeste Issandamuutmise kirikul möödub 2022. aastal 150 aastat hoone valmistamisest.

Häädemeeste apostlik-õigeusu kirik valmis 1872. aastal – kaks aastat varem kui Häädemeeste uus kivist luteri kirik. Ehituskulud kattis Püha Sinod. Hoone projekteeris Liivimaa kubermangu arhitekt Apollon Edelson ja see ehitati peamiselt tellistest ning krohviti. 1935. aastal välja antud Pärnumaa apostlik-õigeusu album märgib, et kuna kirik on ehitatud halvast materjalist – savist, mis sisaldab lubjakiive ja nõrgasti põletatud telliskive –, nõuab hoone alalist kallist remonti.

2016. aastal asendati kirikul vanad vihmaveetorud uute rennide ja ärajooksutorudega. 2017. aastal sai kirik täies ulatuses uue värvkatte. Käesoleval aastal said uue värvi kiriku katused ja neljatahuline kellatorn koos tillukese sibulkupli ja ristidega. Sa-

muti värviti uuesti kiriku aknad ja ukсед ning kiriku seintel tehti värviparandused. Krohvi parandati ka kiriku väravapostidel.

Töid tegi OÜ Baum Viktor Laarentsi juhtimisel. Katuseid ja torne värvisid Margus Allikas, Aimar Maiste ja Peep Hunt; seinu,

väravaposte ja aknaid aga Marve Maiste ja Mati Oeselg. Kellatorni ülemised uued sinised aknad valmistas Marko Laarents.

Töid finantseeris Häädemeeste Issandamuutmise kogudus. Täname ka Häädemeeste vallavalitsust rahalise toetuse eest.

Tänapäeval toimuvad kirikus juunis ja juulis lisaks teenistustele ka Kabli Päikeseloojangu festivali kontserdid.

7. augustil andis kirikus õhtukontserdi Siiri Sisask ja annetas kogu piletitulu Häädemeeste õigeusu koguduse remondifondi.

Droomifoto: Lauri Jürgens

Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku uusi trükiseid

Nikolaos, Mesogaia ja Lavreotiki metropoliit. „Seal, kus pole Jumalat näha”. Tõlkinud Regina-Maria Blauhut. EAÕK Kirjastus 2019. Kordustrükk 2021.

Katkend autori eessõnast:

Selles raamatus kirjeldatakse lihtsate sündmuste, vestluste ja raskete küsimustega maadlemise kaudu inimese võitlust leida Jumal seal, kus Teda varjavad meie maailma loogika, piiratud arusaamad ja inimeste väiksuse üleolevad pretensioonid. Raamatus käsitletakse keerulisi küsimusi, mis puudutavad meid kõiki, viies meid segadusse ja vahel ka meid pahanudades. Siin ei anta üheseid vastuseid ega püüta lugejat veenda loogiliste või muljetavaldavate argumentidega. Eesmärk on aidata tajuda tõelise Jumala varjatud, aga samas veenvat kohalolu olukordades, kus Teda näha ei ole – valu ja vigastuste käes kannatades, traagiliste juhtumite ja halastamatu surma korral –, tehes seda tõestisündinud lugude abil, mille tegelasteks on reaalsed inimesed.

Raamat koosneb kahest osast. Esimeses osas püütakse näidata Jumala palet, kui proovikiviks on valu ja ähvardav surm. Selles esitatakse tegelikkust ja loogikat, mis on väga erinevad meie igapäevaelust ja ratsionalistlikust mõttelaadist. Peatükis käsitletakse Jumala näilist puudumist isegi oma imeteo korral.

Järgmises kahes peatükis näidatakse, kuidas Jumal sekkub viimasel hetkel, kui kogu lootus on kadunud. Neis peatükkides ilmub Jumal ebatavalistel viisidel, mis kajastuvad vaimse puudega inimeste varjatud maailmas ja üliraske füüsilise puudega peamiselt noorte inimeste elus.

Esimese osa viimases peatükis avatakse läbi Jumala kohalolu vanema tragöödia, kes näeb oma lapse võitlust vähiga ja seismist silmitsi ähvardava surmaga.

Raamatu teises osas püütakse esitada kahtluste ja usu kahekõnet, mille kutsub esile surm kui proovikivi. Siin ei ole surm hirmuäratav võimalus, vaid midagi, mis tuleb kindlasti. Jumalas kahtlemist väljendatakse siiraste küsimuste ja loogiliste argumentidega, Tema kohalolu tõde aga ehedate sündmustega.

Makarios Griniezakis, Oikumeenilise Patriarhaadi arhimandriit. „Andestamise jõud. Hingehoiu ja eetika küsimusi”. Tõlkinud Edith-Helen Ulm. Imettegev Jumalaema MTÜ ja EKSA 2021.

Katkend metropoliit Stefanuse saatesõnast:

Andestamine on mõiste, millest ei ole kerge aru saada, sest see põhineb isiklikul suhtel Jumalaga. Kui me andestame kellelegi, siis ei ole vaja otsida sellele põhjendusi. Üksnes Jumal tunneb inimese hinge sügavust. Üksnes Jumal tunneb iga inimese südant, meie näeme vaid välist pilti, mida meile tahetakse näidata. Üksnes Jumal on arst, kes ravib. Meie ei saa Talle öelda, mida teha. Kuid mida me saame teha, on ise andeks anda ning siduda see andestus Jeesus Kristuse omaga. Seetõttu on oluline, et me andestaksime selle eeskuju järgi, nagu on Jumal ise meile õpetanud. Meie andestus on otsekui häälestatud Jumala andestamisele, mis saab osaks patusele. Ja mis saab osaks ka meile, kes me nii tihti patu ohvriks langeme.

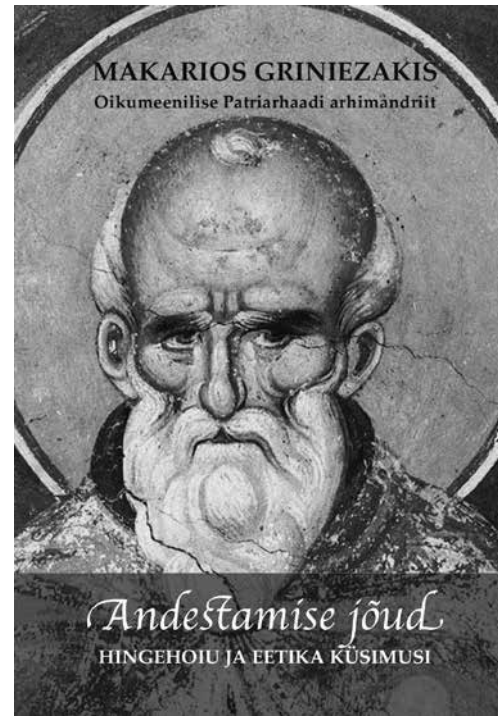
„Kui te peate minu kärke, siis te jääte minu armastusse” (Jh 15:10). Siiski ei ole tõelist andestust ilma alandlikkuseta. Just sellepärast vajame me Jumala abi. Me peame lakkamatult paluma Tema abi. Põhjuse vajadusele andestada leiame Jeesuse sõnadest, mille toob meile evangelist Matteus: „Sest kui te annate inimestele andeks nende eksimused, siis annab ka teie taevane Isa teile andeks, kui te aga ei anna inimestele andeks, siis ei anna ka teie Isa teie eksimusi andeks” (Mt 6:14–15). Andestamisest sünnib tõeline armastus. Selle mõistmiseks piisab, kui lugeda püha Pauluse esimesest kirjast korintlastele 13. peatükki.

Andeksandmine on alandlik tegu ning samal ajal ka oma nõrkuse tunnistamine. See on viis, kuidas me saame end siduda Kristusega, kes on armastus, kes andestab ja aitab kõiki alandlikult abi palujaid.

Katkend raamatu sissejuhatuses:

Paljud kristlased räägivad tänapäeval armastusest, ent enamik neist teeb seda tunnetuslikul tasandil, ilma isikliku kogemusest, või ilma et nad tegelikult sooviksid saavutada ja läbi elada tõelist armastust. Nii piirduakse ühe armastuse vormiga, mida võib leida ka teiseusuliste, paganate või uskmatute juures; armastusega, mis annab meile inimliku tunnetuse, tundlikkuse ja emotsionaalsuse. Kuid kui armastus piirdub emotsioonidega ega paku uut eluviisi või uusi eesmärke elus, kui me iseennast maha salates ei omanda teise armastamise oskust, ei püüdle ega harjuta, et ennast avada, nii et me väljuksime oma seesmisest ebatervest olekust, siis jäämegi omapäi, omaenese loodud maailma üksi otsekui saatan, kellele ei meeldinud suhtlemine, läbikäimine ja armastuse sideme hoidmine Loojaga.

[...]

Endassesulgumine on kaasaja inimesel otsekui lahtine haav ning seda leidub kohati lausa epideemia mõõtmetes. Seda seisundit võib iseloomustada veel teisegei sõnaga – see on üksindus. Paraku näeme endassesulgumist paljudes eluvaldkondades: teaduses, poliitikas, hariduses, tehnikas, teoloogias ja kultuuris. Peamiselt aga võib endassesulgumist näha vaimses elus ja vaimsetes püüdlustes. Seda sellepärast, et endassesulgumine ei talu arengut ega rõõmu, suhtlemist ega sidet Jumala või ligimesega, ega ka osavõttu kiriklikust ühendusest, mille pea on Jeesus Kristus. Uue ajastu harjumused loovad inimesele petliku maailma, mis teda piirab ning võtab ära võimaluse vabaduseks ja uute kogemuste omandamiseks. Seepärast räägimegi pattulangemise-järgsest langusest, mis paratamatult jätab Jumala armastusliku tahte läbi loodud inimese otsekui halvatu seisundisse.

Peagi ilmumas:

Suroži peapiiskop Anthony. „Elav palve”. Tõlkinud nunn Theoterpi McFall. Püha Eelkäija Skiita Reomäel 2022.

Katkend Tartu piiskop Eelija saatesõnast:

Lugemisel tasub silmas pidada, et valitseja Anthony on igasse peatükki koondanud mitme oma raadiosaate materjali, nii et algsed kuulajad said alati korraga mõõduka annuse vaimulikku mõttelist veini. Kui aga kogenematu lugeja võtab korraga liiga suure lonksu, võib ta jääda otsekui purju, nii et lõpuks ei tunne ta enam palve magusat maitset ja järgmisel päeval mäletab loetut vaid ähmaselt.

Neilgi, kes arvavad end õigeusu palvekorras koduselt tundvat, tasub mitte kiiresti ja suure hooga, vaid pikkamisi nautida Suroži Anthony pakutavat vaimulikku jooki – mitu päeva või parem nädalat järjest –, sest raamatust leiab palvesoovitusi ja -ülesan-

deid, mille läbitegemine võtab aega, aga on seda väärt.

Katkend raamatu eessõnast:

Palve tähendab minu jaoks suhet. Ma ei olnud usklik inimene, siis aga ühel päeval avastasin Jumala ja otsekohe nägin Temas suurimat väärtust ja kogu elu mõtet, kuid samas ka isikut. Arvan, et kui inimesel ei ole kedagi, kelle poole palvetada, siis ei ole palvel tema jaoks mingisugust tähendust. Võimatu on palvetamist õpetada inimesele, kes ei tunneta elavat Jumalat; sellist inimest saab õpetada toimima, nagu tal oleks usk, kuid see ei ole loomulik suhtlemine, mis on omane tõelisele palvetamisele. Seepärast tahaksin sissejuhatuses sellele raamatule palvest teha esmalt teatavaks oma täieliku veendumuse Jumala olemasolust isiksusena, kellega on võimalik suhelda. Seejärel palun oma lugejal läheneda Jumalale kui ligimesele, kui teisele inimesele, ning hinnata seda tunnetust samal moel, nagu ta hindaks suhet venna või sõbraga. See on minu meelest asja põhiolemus.

Miks ühised jumalateenistused või isiklik palve näivad nii elutu või harjumuslikuna? Liiga sageli on ühe põhjusena vajaka palvetamisest Jumalaga suhtlevas südames. Mistahes eneseväljendus sõnade või liigutustena võib kaasa aidata, kuid see vaid ilmestab seda ainsat, mis on oluline – sügavat vaikimist osaduses.

Me kõik teame inimsuhetest, et armastus ja sõprus on sügavad siis, kui me saame koos kellegagi vaikida. Niikaua, kui kontaktis püsimiseks on vaja rääkida, võime kindlalt ja kurvalt eeldada, et suhe on alles pealiskaudne. Täpselt samuti, kui me tahame palvetades Jumalaga suhelda, siis tuleb meil kõigepealt õppida ennast hästi tundma, vaikides koos Jumalaga. Seda on kergem teha, kui algul võib arvata – tarvis on natuke aega, mõnevõrra enesekindlust ja julgust alustada.

Фото: Геннадия Баранова 2019

... живу верою в Сына Божия,
возлюбившего меня и
предавшего Себя за меня.
(Галатам 2:20)

Любимые братья во Христе,
Епископ Тартуский
Илия и епископ Пярнуский и
Сааремааский Александр,
дорогие моему сердцу священники
и диаконы нашей святой Эстонской
православной церкви,
глубокоуважаемые монахини скита
Святого Иоанна Предтечи в Реомяэ,
любимый Богом и
благословенный народ!

«Таинство странное вижу и пре-
славное... ясли – вместилище
в них же возлеже Невместимый – Хри-
стос Бог», – так поем мы с пастухами и
ангелами в ту благословенную мирную
ночь, в которую рождение Иисуса Хри-
ста не знаменуется ни единым призна-
ком власти.

Послание на праздник Рождества нашего Господа и Спасителя Иисуса Христа, в год 2021

Бог входит в нашу жизнь не как бли-
стательный и всемогущий царь,
а как нежное, опекаемое родителями
дитя. Мы видим Его, прежде всего, в
Его бедности и смирении. Перед нами
– завернутый в пеленки младенец, за-
висающий от тех, кто Его окружает. Он
не может никому противостоять. Он не
может делать то, что хочет. Он не мо-
жет себя защитить. Таким является Он
в своем рождении, а впоследствии – в
своих страданиях. Такими желает Он
видеть нас, – смиренными по Его об-
разу, без какой бы то ни было жажды
власти, без какого бы то ни было зла.

Христос родился во время правле-
ния императора Августа, но тай-
ным образом продолжает рождаться из
года в год, из месяца в месяц, изо дня в
день в сердцах всех, кто принимает Его.
Вот почему все мы, справляющие этот
праздник, видим своим духовным зрени-
ем «Бога на земле и человека на небе-
сах», ибо правда в том, что, как и Его,
превознесенного для нашего спасения и
смирившего Себя во плоти, милость Бо-
жья возвышает нас здесь, на земле.

«Сегодня Вифлеем уподобился
Снебу [—] Сегодня рождается
Сущий, и Сущий становится тем, чем
Он не был; будучи Богом, Он делается
человеком, не переставая быть Богом;
не теряя божества», – пишет святитель
Иоанн Златоуст. Бог, став человеком,
рождается здесь, на земле, и готов ос-

вободить нас. Миру Он кажется бес-
сильным, но для нас, верующих, Его
всемогущество отражается в колыбели
Голгофы.

Не будем пытаться понять, как это
стало возможным, ибо, если Бог
пожелает, так и будет. Воля Бога про-
является во всех и во всем. Здесь, в я-
слях Вифлеема, берет начало одна исто-
рия, отмечающая все прочие: рождается
Тот, кто есть Бог для людей и человек
для Бога. Сколь неимоверной долж-
на быть любовь Бога, что Он пожелал
этого! Французский проповедник Андре
Сев пишет в своей книге «Встреча люб-
ви»: «Сегодняшний день у колыбели яв-
ляется не днем «Бог, я люблю Тебя», а
днем «Как Ты любишь нас». Да, Бог
не где-то на небесах, не где-то еще. Его
имя – Эммануил, что означает «Бог с
нами».

Он пришел, чтобы спасти нас, то
есть показать нам путь жизни,
путь любви и счастья, чтобы каждый
человек, – будь то мужчина, женщина
или ребенок – мог стать полноправной
частью великого Божьего пути спа-
сения. Наш Спаситель пришел, чтобы
предложить нам именно это. Такова
красота и чудо этого праздника: Иисус
есть Слово, ставшее плотью, Он – в
полной мере Бог. Так примем же Его!
Откроем наши сердца сказавшему: «Я
пришел для того, чтобы имели жизнь и
имели с избытком» (От Иоанна 10:10).

Послушаемся к отрывку из «Сло-
ва на Рождество Спасителя наше-
го Иисуса Христа» Иоанна Златоуста:
«Пастыри пришли к доброму Пастырю,
положившему Свою душу за овец; свя-
щенники – к сделавшемуся первосвя-
щенником по чину Мелхиседекову; рабы
– к принявшему образ раба, чтобы укра-
сить наше рабство свободою... Кратко
сказать, все грешники пришли видеть
Агнца Божия, берущего на Себя грех
мира... Все это – моя надежда, все это –
моя жизнь! Все это – мое спасение!»

Дорогие мои!
В то время, когда пандемия корона-
вируса, войны, насилие и голод по-
грузили наш мир во тьму и холод, Виф-
леемское дитя говорит нам слова жизни
и утешения. Помолитесь, чтобы, несмо-
тря на нашу недостойность, Он даровал
бы нам новые уши, чтобы слышать эти
слова и язык Святого Духа, чтобы мы
пели во славу Его.

Христос рождается, славите!

Счастливого Рождества!

С наступающим Новым годом!

† Стефан,
Митрополит Таллиннский
и всея Эстонии
Председатель Священного синода

Рождественское послание Совета Церквей Эстонии

Народ, сидящий во тьме, увидел свет
великий (От Матфея 4:16).

Дорогие соотечественники!

Вновь наступил праздник Рождества,
который мы справляем в то время, ког-
да наша страна и весь мир по-прежнему
страдают от неотступной пандемии ко-
ронавируса. Кроме того, растут цены,
и многие люди не уверены в своем бу-
дущем. Как в государственной, так и
в мировой политике присутствует ряд
устрашающих знаков; мир и наш народ
кажутся более разделенными, чем ког-
да-либо прежде в этом столетии.

Конечно, все зависит от точки зрения
– по сравнению со многими уголками
мира, а также с нашим собственным
прошлым, мы живем, в общем, доволь-
но зажиточно и в достаточной безопас-
ности. Но утешает ли это страдающего
в постели от недуга, изнуренного рабо-
той врача или семью, не сводящую кон-
цы с концами?

Наступила середина зимы, т.е. время, в
которое сумрак и тьма, кажется, лишь
усугубляют мрачное состояние духа
многих людей. Однако следует помнить,
что к празднику Рождества день солн-
цеворота уже прошел, день уже начал
прирастать, пусть вначале и незаметно
для нас.

Также и событие, ради которого мы от-
мечаем этот праздник, заключается в

появлении света среди тьмы. В малень-
ком младенце в бедном хлеву не было
бы ничего особенного, если бы Он не
был «светом миру» (От Иоанна 8:12),
«Светом от Света» (символ веры). Его
рождение полно радостных знамений,
и, как свет видимый, Он начинает ра-
сти. Придет время, когда сотворенные
Им чудеса и учение будут сиять для
всех, и, несмотря на ужасное затмение в
Страстную пятницу, Он вновь воссияет
из могилы. Но в отличие от солнца, ко-
торое после дня летнего солнцеворота
вновь начинает все ниже ходить по не-
босклону, Он будет нам вечно светить в
духовном небе.

В Нем заключен ответ на наши вековеч-
ные поиски, Он – это Тот, Кого «Отец
милосердия и Бог всякого утешения»
послал рассеять внутреннюю тьму

мира. В Нем мы видим не только вели-
чие Создателя, но, благодаря Его свету,
мы видим абсолютно ясно как смысл
бытия, так и путь, которому мы долж-
ны следовать. Утренняя заря уже оза-
ряет горы, и мы можем оторвать взгляд
от сумерек здесь и обрести надежду на
приближающееся сияние нового дня.
Сердца всех, кто встречает в Вифлееме
Новорожденного, наполнили надежда и
утешение благодаря тому, что через все
мытарства и заботы этого мира проби-
лась истинная жизнь, дарующая смысл
и цель нашей жизни.

Пусть этот свет и надежда сопровож-
дают нас в это Рождество и всю нашу
жизнь!

Совет церквей Эстонии
Рождество 2021 г.

К Рождеству

К. У. [Карп Устав]

Сегодня христианский мир вспоминает и отмечает неимоверно важное и благословенное, достойное высшей славы событие и одновременно чудесную тайну. Неисповедимы пути и дела Господни, посредством которых Он открывает нам Свое величие и волю. Вся природа вокруг нас подобна необъятному священному храму, исходя из которого, слава Его отражается в нас во все времена: иногда в виде сурового и устрашающего откровения, иногда в красоте и полноте совершенства, и вновь в виде прекрасных даров и бесценных богатств. Повсеместно наполняет Он души людские благоговением, удивлением и радостью. Когда же «наступило время», Бог до конца излил Свою любовь и щедрость на род человеческий, чудесным образом явил Себя в Сыне Своем Иисусе Христе, воплотив Его в человека, возвысив людей до Бога.

Однажды пророку Илии было странное откровение на горе Хорив: «И сказал: выйди и стань на горе пред лицом Господним, и вот, Господь пройдет, и большой и сильный ветер, раздирающий горы и сокрушающий скалы пред Господом, но не в ветре Господь; после ветра землетрясение, но не в землетрясении Господь; после землетрясения огонь, но не в огне Господь; после огня веяние тихого ветра», – так явил Себя Господь и милосердный Владыка (ср. 3 Царств 19: 11-12).

Великое откровение, полное божественной силы и щедрости! В нем также раскрылось объяснение тайны «тихого веяния» силы божественной любви, которую Рождество возглашает миру. Угрожающие природные явления подобны прямому указанию на то, как

через законы природы и заповеди Моисея Бог давал о себе знать роду человеческому. Человек видел и слушал их со страхом и трепетом, но сердце его оставалось холодным, поскольку в них не было чудесной силы любви, воспаляющей сердца. Только после воплощения Своего Сына Бог явил Себя приемлемым для нашей слабости, близким нашим душам. Тихим веянием ветра приблизился к нам Господь, родившись слабым младенцем в тиши Вифлеемской пещеры.

Давайте мысленно перенесемся в поля Вифлеема и рассмотрим поближе эту чудесную историю, по поводу которой 1931 год тому назад ангельский хор спел столь воодушевляющую хвалебную песнь. Там мы увидим пещеру бедных пастухов. В ней – непорочную Мать, утомленную долгой дорогой, изгнанную из родного города, нашедшую вместе с пожилым плотником место для ночлега. Никому нет до нее дела, никто ей не сочувствует, когда она укладывает своего новорожденного сына в холодные ясли. – Как еще можно воспринять этого младенца, кроме как еще одного из бедняков, пришедших в эту юдоль страданий, чтобы терпеть нищету и тащить на себе груз забот?

Но мы испытываем совсем другие мысли, когда смотрим на этого Младенца с верой! Мы поневоле должны засвидетельствовать правоту слов Бога, провозглашенных устами пророка: «Небо – престол Мой, а земля – подножие ног Моих» (Исаия 66:1), – правоту Того, Кто касается гор – и они дымятся, по мановению руки Которого возникают и разрушаются миры, Кто проложил путь миллионам звезд. Этот младенец – благословение для всего мира, Его бедность – наше богатство, Его слабость – наша сила, Его беспомощность – наше спасение, Его слезы – наше утешение.

И вы, святые ангелы, возвестившие Вифлеемским пастухам о рождении этого младенца, у вас есть хороший повод, чтобы восхвалять и прославлять Бога, чтобы желать миру благословенного мира. Ибо для нас родился Спаситель: слово стало плотью. Единородный Сын Отца облекся в наше естество, и мы

узрели Его славу, – полную любви и истины. Так обратим же с радостью наш духовный взор на Сына Божьего, ставшего человеком, и примем от Него свет и силу, утешение и живую надежду!

Ты, бедное дитя, покинутое и забытое людьми, как ты мог подумать, что небеса не услышат твою жалобу и не увидят твои слезы? Воистину, он любит тебя больше, чем ты можешь себе представить. Смотри, сегодня пришел к тебе Утешитель небесный!

Ты, грешная душа, вопрошающая с сомнением: «Разве допущенная мной несправедливость не перевесит возможного прощения?», – посмотри, Отец пожертвовал ради тебя Своим единородным Сыном, взявшим на Себя все грехи мира. Ни одна несправедливость не превышает Его искупительной жертвы!

Ты, несчастный, презираемый страдалец, жалующийся на свою бедность и стонающий под житейскими невзгодами, считающий себя жертвою судьбы, – оставь свои жалобы и посмотри с верой на вифлеемского Младенца, – и будет тебе от Него помощь и утешение! Его воля заключалась в том, чтобы прийти в этот мир в нищете и унижении, чтобы никто не мог сказать о себе, что он беднее и униженнее принявшего лик раба, Кому не было на земле места для отдохновения, Кто прошел суровый, полный тягостей жизненный путь, и завершил его смертью на кресте. Этим Бог ясно дал тебе понять, что любит тебя также тогда, когда ты проходишь через страдания, когда ведет тебя по этому пути, через который вошел в славу твой Спаситель и Господь. С тех пор, как Сын Божий стал человеком и испил до дна из горькой чаши страдания, все страдания стали легкими и необременительными.

И ты, друг истины и добродетели, не должен более спрашивать: «Что есть истина?» Истина уже явилась тебе во Христе, Который Сам есть солнце истины и праведности. Твои добродетельные устремления и добрые дела также не являются пустой мечтой, поскольку имеют бесконечную ценность, и их посев навек обеспечит добрую жатву.

Ибо Сын Божий ради того стал человеком, чтобы через Свою жизнь и пример явить высокую ценность добродетели, добрых дел и их нетленных плодов. Несомненно, стоит бороться и трудиться, поскольку ты видишь эту цель, знаешь, что твой Спаситель претерпел еще большие трудности и искушения ради истины. И тот, кто сам превозмог силу греха, утверждает нас силой Духа Святого и ведет к верной победе.

Также и ты, робкая и сомневающаяся душа, есть ли еще у тебя причина, чтобы со страхом смотреть в будущее? Бог, отдавший за нас Своего единородного Сына, разве не все ли отдал нам вместе с Ним? Кого, еще более великого, нам еще ждать? На кого, еще более высокого, нам надеяться? Все, что нужно для нашего благословения, все, чего не хватало для нашего блага, было ниспослано с небес силой любви Иисуса.

Итак, возлюбленные братья и сестры, любовь и милость Божья открываются нам в Иисусе Христе, перед яслями Которого мы преклоняем сегодня колени вместе с бедными пастухами. Именно для того, чтобы сделать нас богоподобными, воплотилось Слово Божье. Именно для того, чтобы обновить нас по Своему образу, принял Он нашу природу. Именно для того, чтобы ясно показать нам, сколь бесконечно Он любит нас и жаждет даровать нам счастье и благословение, соединился Он с нами в нерасторжимом единстве.

Так давайте молиться и восхвалять Всемогущего, смотрящего с небес на наше унижение. Возлюбим Его, любившего нас уже прежде! Будем ходить, озаренные поднявшимся над нами светом, чтобы рождению Христа всегда было место в наших сердцах! – И пусть Дух истины руководит нами во всех трудах и делах, чтобы, следуя путем нашего благословения, мы могли приблизиться к истине, о которой некогда небесный хор ангелов пел на Вифлеемском поле: «Слава в вышних Богу, и на земле мир, в человеках благоволение!»

Новая жизнь 1931, № 12. /С небольшими лингвистическими поправками/

Лучший подарок на Рождество

Священник Роман (Роланд) Тынтсон

Жила некогда одна очень любопытная женщина, желавшая быть в курсе всего, что делает ее муж: его работ, ремонта, изобретений, – словом, всего, что бы тот ни делал. Снедаемая любопыт-

ством, она не могла усидеть на месте и постоянно спрашивала мужа: «А что ты сейчас делаешь? А зачем ты это делаешь?», – не говоря уже о множестве других ее вопросов. Но в ответ всегда слышала спокойный голос своего мужа: «Я скажу, когда придет время. А сейчас тебе нечего над этим ломать голову», – и муж всегда держал свое слово, несмотря на то, что его любимая женушка не

всегда могла понять, что ей показывал и втолковывал муж.

В Евангелии мы читаем, что, когда Иосиф и Мария явились на перепись в Вифлееме, «наступило время», т.е. пришло время Марии родить. Время наступило, – т.е. наступило не как *kronos*, – время, измеряемое хронометром, а как *kairos* – готовность что-либо принять,

не измеряемая в секундах или часах. Когда мир был готов к приходу Сына Божьего, Он родился в этом мире. Но это не означает, что мир понял, какой Свет пришел в мир.

Рождество – это время света, и, когда миссионеры рассказывали народам о дне, следующем за ночью, сравнивая его с явлением Христа этому погрязшему в грехе миру, – это было верное сравнение, поскольку в отличие от европейских и американских рождественских песнопений, в которых речь идет о «холодном времени посреди зимы», для многих народов такие слова не вызывают никаких особых чувств, тогда как нельзя не увидеть свет. Но светом можно пренебречь. Митрополит Антоний Сурожский цитировал в одной из своих рождественских проповедей святого Со-

фрония, сказавшего следующее: «Откровение Божие говорит нам, что Бог есть любовь, Бог есть свет, и нет в Нем никакой тьмы, – но людям очень трудно с этим смириться». Трудно, потому что наша собственная жизнь и окружающая нас жизнь свидетельствуют, скорее, обратном [...], но Христос был рожден не для того, чтобы жить подобно нам, а для того, чтобы умереть подобно нам; чтобы прожить нашу брнную земную жизнь для того, чтобы мы могли войти в Его бессмертное, торжествующее, ликующее и вечное бытие».

Жизнь христианина нелегка, потому что нелегко понять важность рождения Христа. В лучшем случае мы похожи на любопытную женщину, упомянутую в начале этой истории, но в большинстве случаев это не так. Но такое затрудне-

ние свойственно не только нам и нашему времени, – сколько непонимания мы видим посредством текстов Евангелия!

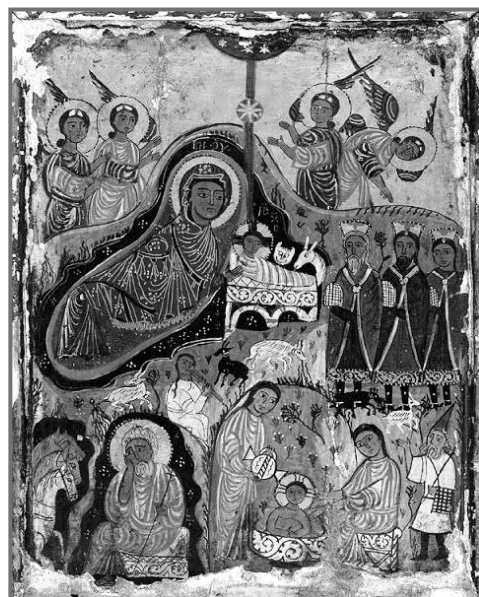
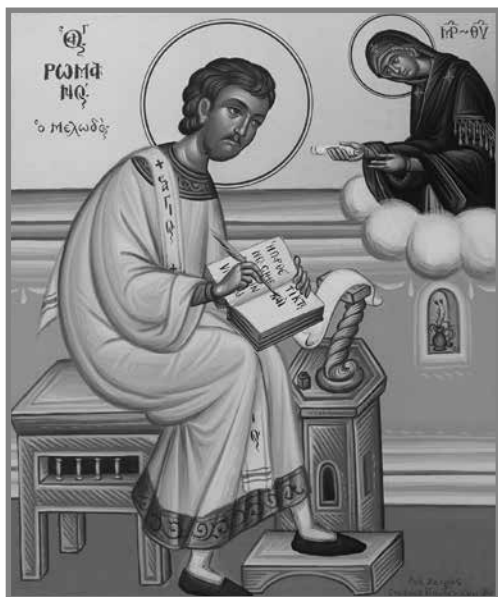
Первыми, кто узнал в Иисусе – сыне плотника и странствующем учителе – Святого Бога были не люди, а нечистые, завладевшие человеческим телом души.

Иисус идет в синагогу и видит там человека, в которого вселился злой дух, который незаметно для «донорского тела» посещал храм, пока не воспрепятствовал этому Сын Человеческий... Таким образом, то, что должно быть внутри нас Светом, является тьмой. Сколь велика тогда тьма? Думаю, добрый читатель знает ответ на этот вопрос.

Но Иисус родился! Сегодня Дева явила миру Того, Кто пришел, чтобы спасти,

а не осудить этот мир. Самая большая беда человека не в его греховности, а в том, что он не признается в грехе самому себе, не протягивает руку, как сделал это тонуший Петр.

Рождество – это не «рождение мальчика с красивыми кудрями», а событие космического масштаба, радикально обновляющее существование человечества и перспективы на будущее. Это крайне важное событие. Уважаемый читатель! Когда ты сидишь за рождественским столом со своей семьей, не забудь прочитать строки Евангелия о рождестве. Отпразднуй приход Света вместе с «виновником торжества». Пригласи Его в дом, к своему столу. Не ограничивайся только разговорами о Нем. Сделай себе такой, – лучший подарок на Рождество!

Кондак на Рождество Христово 3-ий

Преподобный Роман Сладкопевец

Удивился Иосиф, сверхприродное созерцав,
И воспринял он в свой ум Дождь, сошедший на руно,
Богородице, в бессеменном Твоем зачатый,
Купину в огне неопалимую,
Ааронов жезл произросший.
И свидетельствует обручник Твой и хранитель, священникам воскликнув:
«Дева рождает и по Рождестве Девой пребывает».
Что я зрю, вместить умом не могу – сверх ума бо есть человеческа.
Как огонь, нося сено, не опалается,
Льва носит агница и орла же ласточка,
И служанка – Владыку?
Неописуемо во чреве смертном Бога
Мария моего Спасителя охотно носит. Радуюсь, вопию:
«Дева рождает и по Рождестве Девой пребывает».
Ибо не мнит бесчестьем царь, когда он врага желает низложить,
Коль во одежду воина он облачается.
И посему сразившего Адама Бог, стремясь сразить,
Воплощается от Девы.
И ставится капкан для вселукавца.
Наш образ принял Бог предвечный. Ведь без семени
Дева рождает и по Рождестве Девой пребывает.
Прежде манну и сосуд золотой Моисей ковчег описует исполненный.
Что же значит сие, да исследуем.
Ничто же праздным не находится и неясным в Писании.

Но все прямо и истинно.

Златой сосуд – Христово тело,
Манна – Божественный Логос, с ним соединенный. Что же ковчег есть?
Дева рождает и по Рождестве Девой пребывает.

Ныне я зрю Ааронов сей жезл, что расцвел без поливавшего.

Ведь о нем написали Амос и Исаия.

Глаголят: «Изыдет жезл от корня Иессеева
И из корня цветок».

Кто же жезл Аарона и Иессея?

Мария, процветшая невозделанно плод жизни для нас.

Дева рождает и по Рождестве Девой пребывает.

Ведь некогда в купине был огонь, не паля терновник, но световодствуя,

Как ныне в Деве Господь.

Не желал обмануть Моисея ведь Бог

Или ввести в заблуждение.

Но дал ему Он знать то, что будет.

Показал купину огненосу, чтобы он узнал, что Христа

Дева рождает и по Рождестве Девой пребывает.

Иисусе, Тебя открывают Писания, манну и стамну знаменующие,

Цвет от корня познать нам дарующие.

И Твою Матерь нарицают цветом, ковчегом, жезлом,

Несущую во чреве,

Через Духа отверстую,

И пребывшую затворенной, да всяк скажет:

«Дева рождает и по Рождестве Девой пребывает».

Радости глагол изрек Гавриил, в Деву он Слово засеял

Безбрачное рождение, Духом явив:

«Се с Тобою Господь и от Тебя и пред Тобою

Отец Твой и Сын Твой,

Пославший меня к Тебе и предваривший меня,

И после Рождества чистой Тебя соблюдавший, да всякий речет:

«Дева рождает и по Рождестве Девой пребывает».

Пал Адам, посему Бог Адама, Адаму измышляя воскресение,

От чрева Твоего Сего воспринял.

Пала когда-то жена – и Жена ныне воссоставляет.

От Девы рождается Девственник.

Ведь Еву Адам не познал тогда,

И Богородицу ныне Иосиф. Но без семени

Дева рождает и по Рождестве Девой пребывает».

Только услышала словеса сии от Ангела, воскликнула Дева:

«Как будет сие, ибо Я – неискусомужная.

Кто ныне в чертоге содержит меня как обручник, не как муж,

У себя меня сохраняет.

Если же родится, что ты называешь,

Делом лучшим телесного брака, то как всякий скажет:

Дева рождает и по Рождестве Девой пребывает?»
 «Послушай меня, – говорит, – Мариам, к Тебе я, бесплотный, был послан,
 Как иным небом стать долженствующей.
 Не полагай на твое сердце то, что должен Иосиф
 Воспринять тебя, как супругу.
 Предназначил тебя Сам Твой Создатель
 Нести Его подобно вышнему престолу, да всякий скажет:
 «Дева рождает и по Рождестве Девой пребывает».
 «Ночь безрадостная – природа моя, и как воссияет солнце из нее?
 Невероятно, что речешь мне, человеце!
 Как женщина, принеся дровле человекам смерть,
 Им жизнь произрастит сейчас?
 Как в глине Создатель обитать во мне будет?
 Как же не опалит огонь терновник? Воистину как всякий скажет:
 «Дева рождает и по Рождестве Девой пребывает».

«Бог пожелал обновить от Тебя всецело человека истлевшего.
 Не говори: «Как живет и не опалает Меня?»
 Огонь, его же боишься, станет дождем на Тебя,
 Его же Давид провозвестил.
 «Как дождь, – говорит он – на руно снидет».
 Так обитает Бог спокойно во Деве, да всякий скажет:
 «Дева рождает и по Рождестве Девой пребывает».
 Ныне воспой Христа, о Мариам, долу в недрах Твоих носимого
 И в вышних со Отцом сидящего,
 Сосцы Твои сосущего, смертным же дарующего
 Пищу Божественную свыше,
 В вышних, как в скинии, живущего на небе,
 И в нижних возлегшего в пещере ради любви к людям.
 Дева рождает и по Рождестве Девой пребывает.

Молитвы на озере

Святитель Николай Сербский

1.
 Кто это смотрит на меня так пристально
 Сквозь все звезды неба и сквозь все
 творения земли?
 Закройте очи свои, звезды небесные и
 твари земные; отвернитесь от наготы
 моей. Довольно мне того стыда, что
 жжет мои глаза.
 На что смотреть вам? На древо жизни,
 ссохшееся, словно придорожная колючка,
 жалиющая прохожих и себя саму? На
 что смотреть вам? На огонь небесный,
 тлеющий в грязи, что и не гаснет, и не
 светит?
 Пахарь, не твоя нива важна, но Господь,
 взирающий на труд твой.
 Певец, не песни твои важны, но Господь,
 внемлющий им.
 Спящий, не сон твой важен, но Господь,
 бдящий над ним.
 Не мелководье прибрежное важно –
 важно озеро.
 Что есть время человеческое, если не
 волна, которая, отбежав от озера, пока-
 ялась, что оставила его, ибо, нахлынув
 на раскаленный песок, пересохла?
 О звезды, о твари, не на меня смотрите
 – на Господа Всевидящего. Ему все ве-
 домо. На Него смотрите и увидите, где
 отечество ваше.
 Для чего вам смотреть на меня – образ
 изгнания вашего? На отражение бы-
 стротечности и временности вашей?
 Господи, прекраснейший убрус мой,
 Серафимами золотыми украшенный,
 покрой меня, словно вдову, вуалью и
 собери в нее мои слезы, в которых ки-
 пит горе всех созданий Твоих.
 Господи, радость моя, будь гостем
 моим, чтобы не стыдился я наготы сво-
 ей, чтобы жаждущие взгляды, на меня
 обращенные, больше не возвращались в
 свои дома жаждущими.

2.
 По чьей воле оказался я здесь, среди
 этих червей?

По чьей воле брошен я в пыль, в сосед-
 ство змеям и добычу ястребам?
 Кто сбросил меня с горы высокой в
 спутники злодеям и безбожникам?
 Мой грех и правда Твоя, Господи. От
 сотворения мира множатся грехи мои и
 опережают правосудие Твое.
 Не счесть грехов за всю жизнь мою,
 грехов отца моего, грехов человеческих
 от начала мира. И говорю, воистину, Го-
 споди, имя суду Твоему – милосердие.
 Раны отцов моих на себе ношу, сам
 живу в них и себя ими раню. И вот те-
 перь проступили они на душе моей, по-
 добно пятнам на теле жирафа, покрыли
 ее, словно мантия из скорпионов, жали-
 щих душу мою.
 Помилуй же меня, Господи, излей не-
 бесную благодать слова Твоего и очи-
 сти меня от проказы, чтобы, исцелив-
 шись, посмел я изречь имя Твое перед
 другими прокаженными и чтобы не над-
 ругались они надо мною.
 Помогите мне поднять хотя бы голову над
 этой полной червей ямой, вдохнуть ла-
 дана благоуханного и ожить.
 Помогите мне подняться хотя бы на высо-
 ту пальмы, чтобы мог я посмеяться над
 змеями, что преследуют меня и ищут
 ужалить в пяту.
 Господи, если сделал я хоть малое до-
 бро на пути земном, ради малости этой
 избавь меня от моих безбожных спут-
 ников.
 Господи – упование мое в отчаянии.
 Господи – сила моя в немощи.
 Господи – зрение мое во мраке.
 Одним лишь перстом Своим коснись
 чела моего, и я поднимусь. Если же слиш-
 ком нечист я для прикосновения Твоего,
 протяни мне луч из Царства Твоего и
 воздвигни меня, ради милости Твоей воз-
 двигни меня из ямы, полной червей.

3.
 Человек, есть ли среди прожитых тобой
 дней те, что хотел бы ты вернуть? Дни
 эти манили тебя, как манит нежное при-
 косновение шелка, но, соблазнив тебя,
 превращались в паутину. Словно чаша,
 полная меда, встречали они тебя, но об-

ращались в зловоние, полные обмана и
 греха.
 Смотри, как лужи при лунном свете на-
 поминают чистые зеркала, а дни твоей
 беззаботности – прозрачные стекла. Но
 когда скользил ты из одного дня в другой,
 обманчивые стекла разбивались, как тон-
 кий лед, и ты брел по воде и грязи.
 Может ли называться днем время, огра-
 ниченное, словно вратами, утром и вече-
 ром?
 Господи, свете мой, об одном лишь дне
 тоскует душа моя, истерзанная обма-
 ном: о дне, который не закрывается вра-
 тами вечера. О дне Твоем, который был
 и моим днем, когда я был одно с Тобой.
 Человек, печалишься ли ты о минувшем
 счастье твоей жизни? Вспомни былые
 сладости прошлого: какая из них при-
 несла тебе больше горечи? И вот, с до-
 садой отворачиваешься ты от вчераш-
 него счастья.
 Даны тебе лишь мгновения счастья,
 чтобы опечалить тебя воспоминанием о
 том ушедшем истинном счастье, когда
 ты был под покровом Источника сча-
 стья. Даны тебе столетия скорби, что-
 бы пробудить тебя и вырвать из плена
 царства лжи.
 Господи, Господи, счастье мое един-
 ственное, готовишь ли Ты прибежище
 измученному страннику своему?
 Господи, вечная юность души моей,
 омоешь Ты очи мои, и засияют они све-
 том, ярче солнечного.
 Господи, бережно собираешь Ты слезы
 праведников и, как дождем, мир ими ос-
 вежаешь.

12.
 Всемилостивый Господи, помажь серд-
 це мое елеем милости Твоея.
 Да никогда не вспыхнет в нем гнев на
 сильного, не зародится презрение к сла-
 бому. Посмотри, роса утренняя всех
 слабее...
 Да никогда не совет гнезда в сердце
 моем ненависть к ненавидящим меня.
 Да вспомню я о конце их и сохраню мир
 свой.

Милосердие открывает путь к сердцу
 всякой твари и несет радость. Немило-
 сердие омрачает чело и несет печаль
 одиночества.
 Помилуй милостивого, Рука Пренеж-
 ная, и открой ему тайну милости Твоей.
 Богочеловек – чадо милости Отца и
 святости Духа. Весь мир лишь притча
 о Нем. Могущественные светила небес-
 ные и мельчайшие капли озерные со-
 бою рассказывают о Нем. Все небесное
 и земное, от пресильных Серафимов до
 мельчайшего комочка пыли, рассказы-
 вает притчу, притчу о Нем – прасущно-
 сти и праисточнике своем.
 Что такое твари на земле и во вселен-
 ной, если не притча о солнце? Воисти-
 ну, так же и все видимое и невидимое
 являет собой притчу о Богочеловеке.
 Сущность этой притчи проста, притч
 о сущности множество бесконечное.
 Друзья мои, как же рассказать мне вам
 о сущности, если вы притч понимать не
 умеете?
 О, если бы знали вы ту сладостную бес-
 предельность и силу, когда проникаешь
 до сердца всех притч, туда, где они начи-
 наются и где кончаются. Туда, где язык
 немеет и где все сказано раз и навсегда!
 Какими скучными становятся тогда все
 долгие и однообразные повествования,
 сочиненные людьми. Такую же скуку
 испытывает тот, кто привык слышать
 раскаты грома и созерцать сверкание
 молний, но вынужден слушать расска-
 зы о грозе.
 Приими мя в Себя, Сыне Единород-
 ный, чтобы стать мне одно с Тобой, как
 когда-то до сотворения и падения.
 Да закончится долгая и томительная
 притча моя о Тебе хотя бы мгновением
 лицезрения Тебя. Да закончится само-
 обман мой о том, что я – нечто рядом с
 Тобой или нечто без Тебя.
 Пресыщены уши мои притчами. Уста-
 ли зеницы мои взирать на тщеславную
 пестроту одежд. Тебя лишь жаждут ви-
 деть они, Источник мой, сокрытый ми-
 ром за пустыми притчами и пестрыми
 одеждами.

Oikumeeniline Žürii Pimedate Ööde filmifestivalil

12.–28. novembrini toimus 24. Pimedate Ööde filmifestival. Lisaks teistele žüriidele hindas üheksateistkümnest filmist koosnevat põhivõistlusprogrammi ka oikumeeniline žürii. Žürii koosseisus Andres Pöder, Marge-Marie Paas, Tõnis Kark ja Justinus Kiviloo valis oma lemmikuks Kasahstani režissööri Bolat Kalõmbetovi filmi „Mukagali. Poedi lahkumine”, põhjendusega: „See on film, mille poeetiline

keel ja visuaalne rikkus võimaldab kõige tundlikumaid teemasid tõlkida inimhinge keelde. Püüd ilu ja vaimu järele ei kustu ka kõige sügavamas ideoloogias ja räsitud südames, vaid avab hoopis ukse tõeliste vaimsete väärtuste ülistamisele.” Oikumeeniline žürii on PÖFFil osalenud alates 2014. aasta festivalist.

Pimedate Ööde filmifestivali *grand prix* võitis Saksa režissööri Andreas Kleinerti film „Armas Thomas”, mis räägib kirjanikust ja filmitegijast Thomas Braschist. Thomas Braschi osatäitja Albrecht Schuch võitis ka prima meesnäitleja auhinna.

Bolat Kalõmbetovi filmi „Mukagali. Poedi lahkumine”

Lugejaks õnnistamine.

Ühispiilt (vasakult): isa Mattias Palli, vallavanem Uku Torjus, ülemdiakon Marius Raudsepp, metropoliit Stefanus, endine vallavanem Heiki Hepner, isa Eenos Heinsoo, isa Matti Timmermann.

Angerja kiriku 120 aasta juubel

Ülempreester Mattias Palli

Tänavu 28. jaanuaril täitis 120 aastat Angerja (Kohila) Issanda Taevaminemise kiriku valmimisest. Enne Angerja külas – millest on kogdusele jäänud ametlik nimi – tegutsenud apostlik-õigeusu koguduse keskus asus ümber Kohila alevisse. Et aastapäev oleks jäänud külmal ajal, tähistas kogudus seda suvel, 11. juulil. Jumalateenistuse pidas kõrgestipühitsetud metropoliit Stefanus koos külalisvaimulike preester Enos Heinsoo ja ülemdiakon Marius Raudsepa, preester Matti Timmermanni ja kogudusepreestri Mattias Palliga. Oodati ka kogduse Soome sõpru, preester Kalevi Kasalat ja rahvast Hango õigeusu kirikust, kuid koroonalukorra tõttu nad tulla ei saanud. Laulis täiendatud koor koorijuht Terje Palli juhatusel. Kokku oli tulnud väikese koguduse kohta palju kirikurahvast, samuti usklikke Tallinnast ja mujalt.

Kauni jumalateenistuse järel istutas metropoliit kiriku ligidale tammepuu. See oli koguduserahva kingitus ülemhingeekarjasele. Pärast seda peeti kirikumaja aias – ilm oli Jumala abiga ilus, kuid mitte ülemäära palav, nagu läinud suvel kippus olema –

pidusöömaeg. Selle juures pidasid kõne kohalikud külalised: Kohila vallavanem, vallavolikogu esimees, Hageri luterliku koguduse ja Kohila baptistikoguduse esindajad. Vald kinkis kogdusele ka kaks elupuutaime, mis täiendavad 1930-ndatel

Fotod: Andrus Noorhani

kirikumaja juurde istutatud samadest puudest hekki. Külalisi tänas oma kõnega koguduse esipreester. Peomeeleolule aitasid kaasa ka Kristi Pumbo torupillilood ning üldine rõõmus, sundimatu ja sõbralik meeleolu.